

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ՀՀ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՄԱՆ

(առ 01.09.2012թ.)

Մույն ուղեցույցը ներառում է ՀՀ օրենքների եւ այլ իրավական ակտերի վերաբերյալ ՀՀ սահմանադրական դատարանի ընդունած որոշումների մասին տեղեկատվություն, մասնավորապես.

- քննության առնվաժ ՀՀ օրենքները եւ այլ իրավական ակտերը՝ ըստ այբբենական հերթականության.
- իրավական ակտի դրույթները՝ ըստ հոդվածների թվագրման հերթականության.
- սահմանադրական դատարանի որոշման համապատասխան կետերը՝ ըստ որոշման մեջ առկա համարակալման.
- սահմանադրական դատարանի որոշման ամսաթիվը:

Ուղեցույցը հնարավորություն կտա համառոտ եւ դասակարգված տեղեկատվություն ստանալ կոնկրետ իրավական ակտի (դրա տարբեր դրույթների) մասին սահմանադրական դատարանի կողմից ընդունված բոլոր որոշումների վերաբերյալ: Ուղեցույցը նաեւ օգտակար կարող է լինել ինչպես իրավաստեղծ, այնպես էլ իրավակիրառ գործունեության մեջ ներգրավված անձանց, ՀՀ սահմանադրական դատարան դիմող սուբյեկտների, հանրության լայն շրջանակի համար:

Մույն ուղեցույցը կազմել է ՀՀ սահմանադրական դատարանի անդամ Արեւիկ Պետրոսյանը:

N	ՏՏ օրենքները եւ այլ իրավական ակտերը	Իրավական ակտի դրույթը	ՄԳ որոշումը	ՄԳ որոշման ամսաթիվը
1.	«Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՏՏ օրենք (ընդունվել է 20.02.2002թ.)	12 եւ 14-րդ հոդվածներ	<p>1. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՏՏ օրենքի 12-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՏՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՏՏ օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի՝ «Պարզամավորը կարող է դուրս գալ խմբակցությունից՝ այդ մասին գրավոր փեղյակ պահելով համապատասխան խմբակցության ղեկավարին» դրույթը քվեաթերթիկներում որպես ընտրական ցուցակի թեկնածուներ չնշված պարզամավորների առնչությամբ այնքանով, որքանով նպաստում է Ազգային ժողովում ժողովրդի ազատ կամաարտահայտմամբ ձեւավորված քաղաքական հավասարակշռության փոփոխությանը, ճանաչել ՏՏ Սահմանադրության 1-ին, 2-րդ եւ 7-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	30 հունիսի 2009 թվականի ՄԴՈ - 810
		35-րդ հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ կետերի վերջին նախադասություններ, 49-րդ հոդվածի «ե» կետ, 112-րդ հոդվածի 2-րդ կետ, 4-րդ կետի վերջին նախադասություն եւ	<p>1. ՏՏ Սահմանադրության 27 հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ մասերին հակասող եւ անվավեր ճանաչել «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՏՏ օրենքի 35 հոդվածի 3-րդ եւ 4-րդ կետերի վերջին նախադասություններում, 112 հոդվածի 2-րդ կետով, 4-րդ կետի վերջին նախադասությամբ եւ 5-րդ կետով նախատեսված դրույթները:</p> <p>2. ՏՏ Սահմանադրության 62 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» ՏՏ օրենքի 49 հոդվածի «ե» կետով նախատեսված դրույթը:</p>	16 փետրվարի 2007 թվականի ՄԴՈ - 678

		5-րդ կեսը		
2.	<p>«Անշարժ գույքի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.12.1995թ.)</p>	<p>22-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ և 5-րդ մասեր</p>	<p>1. «Անշարժ գույքի մասին» ՆՏ օրենքի 22 հոդվածի երկրորդ մասը, համաձայն որի «Նասարակության եւ պետության կարիքների համար անշարժ գույքի համարժեք փոխհատուցման չափը սահմանվում է ՆՏ կառավարության որոշմամբ՝ հիմնվելով ՆՏ կառավարության եւ օրարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականափրոջ միջեւ բանակցությունների արդյունքի եւ օրարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականափրոջ գրավոր համաձայնության վրա», համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Անշարժ գույքի մասին» ՆՏ օրենքի 22 հոդվածի երրորդ մասը, համաձայն որի «Եթե անշարժ գույքի սեփականատերը համաձայն չէ ՆՏ կառավարության կողմից գույքի օրարման կամ փոխհատուցման չափի հետ, ապա ՆՏ կառավարությունը անշարժ գույքի օրարումը կարող է իրականացնել միայն դատական կարգով», չի համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 8 եւ 28 հոդվածներին:</p> <p>Անձի սեփականությունը՝ ՆՏ Սահմանադրության 28 հոդվածի երկրորդ մասով նախատեսված հիմքերով կարող է օրարվել, իսկ նրա համաձայնության բացակայության դեպքում պետության կողմից սեփականության իրավունքը դադարեցվել միայն կոնկրետ անշարժ գույքի վերաբերյալ օրենք ընդունելու միջոցով, որում կհիմնավորվի օրարման բացառիկ կարեւորությունն ու նշանակությունը եւ կնշվի, թե օրարվող անշարժ գույքը հասարակության եւ պետության որ կարիքների բավարարմանն է ուղղվելու:</p>	<p>27 փետրվարի 1998 թվականի ՍԴՈ - 92</p>

			<p>Օրենքը միաժամանակ կառավարությանը կպարտավորեցնի, համապարասխան ֆինանսաբնութսական հաշվարկի հիման վրա, շուկայական գների հաշվառմամբ, կառավարության եւ օտարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականափրոջ միջեւ բանակցությունների արդյունքի եւ վերջինիս գրավոր համաձայնության հիման վրա սահմանել փոխհատուցման չափը, որը սեփականափրոջ կողմից ենթակա է դափական վիճարկման:</p> <p>3. «Անշարժ գույքի մասին» ՆՆ օրենքի 22 հոդվածի չորրորդ մասը, համաձայն որի «Մինչեւ դափարանի որոշման օրինական ուժի մեջ մտնելը հասարակության եւ պետության կարիքների համար օտարման ենթակա անշարժ գույքի սեփականատերը պարտավոր է ձեռնպահ մնալ անշարժ գույքին վնաս հասցնելուց», <i>չի համապարասխանում</i> ՆՆ Սահմանադրության 8, 28 եւ 44 հոդվածներին:</p> <p>4. «Անշարժ գույքի մասին» ՆՆ օրենքի 22 հոդվածի հինգերորդ մասը, համաձայն որի «Նասարակության եւ պետության կարիքների համար անշարժ գույքի օտարման ընթացակարգը սահմանում է ՆՆ կառավարությունը՝ ելնելով սույն հոդվածի դրույթներից», <i>չի համապարասխանում</i> ՆՆ Սահմանադրության 8 եւ 28 հոդվածներին:</p> <p>ՆՆ կառավարությունը չի կարող հասարակության եւ պետության կարիքների համար անշարժ գույքի օտարման այնպիսի ընթացակարգ սահմանել, որը նրան կլիազորի նման անշարժ գույքի օտարման իրավունք:</p>	
--	--	--	---	--

3.	«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 14.05.1997թ.)	2-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	3. «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՆՏ օրենքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՄԴՈ - 780
4.	«Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 07.05.2002թ.)	10-րդ հոդվածի 3-րդ կետը	1. «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՏ օրենքի 10 հոդվածի 3-րդ կետը սույն որոշման մեջ ՆՏ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	26 մայիսի 2009 թվականի ՄԴՈ - 804
		13-րդ հոդված և 11-րդ հոդվածի 6-րդ կետը	1. «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՏ օրենքի 13-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՆՏ օրենքի 11-րդ հոդվածի 6-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	4 հոկտեմբերի 2011 թվականի ՄԴՈ - 990
5.	«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 30.04.1996թ.)	71-րդ հոդվածի 8-րդ կետը և 93-րդ հոդվածի 4-րդ կետը	1. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՆՏ օրենքի 71 հոդվածի 8-րդ կետի նախապայմաններ սահմանող՝ «... նա չի մասնակցել ժողովին կամ այդ որոշման դեմ է քվեարկել» դրույթը չի համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 38 և 39 հոդվածներին: 2. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՆՏ օրենքի 93 հոդվածի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	13 նոյեմբերի 1998 թվականի ՄԴՈ - 138
6.	«Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 25.09.2001թ.)	56, 57 և 58-րդ հոդվածներ	1. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՆՏ օրենքի 56-րդ հոդվածը սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	13 հուլիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 903

			2. «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՆՏ օրենքի 57 եւ 58-րդ հոդվածների սահմանադրականությունը որոշելու մասով գործի վարույթը կարճել:	
7.	«Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 28.12.1998թ.)	7 եւ 19-րդ հոդվածներ	1. «Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՆՏ օրենքի 7 հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «Բնապահպանական եւ բնօգտագործման վճարների մասին» ՆՏ օրենքի 19 հոդվածը՝ ՍԴՈ-753 եւ սույն որոշումների մեջ սահմանադրական դատարանի կողմից արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	18 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 816
8.	«Դատախազության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 22.02.2007թ.)	55-րդ հոդվածի 13-րդ մասի առաջին նախադասություն	1. «Դատախազության մասին» ՆՏ օրենքի 55-րդ հոդվածի 13-րդ մասի առաջին նախադասությամբ ամրագրված դրույթը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	4 մայիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 881
9.	«Դատական ծառայության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 07.07.2006թ.)	14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետ	1. «Դատական ծառայության մասին» ՆՏ օրենքի 14-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 4-րդ կետը՝ հաշվի առնելով սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումները</u> , նկատի ունենալով, որ նման իրավակարգավորումը հեղափոխում է իրավաչափ նպատակ՝ նպաստելու դատավորի անկախությանը և գործունեության արդյունավետությանը, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	18 հոկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 996
10.	«Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՆՏ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՆՏ օրենք	1-ին հոդված (18 հոդվածի նոր խմբագրություն)	1. 2004 թվականի մարտի 31-ին ընդունված՝ «Դատավորի կարգավիճակի մասին» ՆՏ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի 1-ին հոդվածով (18 հոդվածի նոր խմբագրություն) նախատեսված դրույթը, համաձայն	20 սեպտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 647

	(ընդունվել է 31.03.2004թ.)		որի՝ կենսաթոշակի ամենամսյա հավելավճարի որոշման համար հիմք է ընդունվում դաբալորի գբաղեցրած վերջին պաշտոնի համար սահմանված պաշտոնային դրույքաչափի, այլ ոչ թե աշխատավարձի, 75 փոկոսը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 94 հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	
11.	«Զինձառայողների եւ նրանց ընդհանրանախնայողների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.10.1998թ.)	6 եւ 8-րդ հոդվածներ	<p>1. «Զինձառայողների եւ նրանց ընդհանրանախնայողների սոցիալական ապահովության մասին» ՆՏ օրենքի 6-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Զինձառայողների եւ նրանց ընդհանրանախնայողների սոցիալական ապահովության մասին» ՆՏ օրենքի 8-րդ հոդվածը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխարինված բովանդակության մասով, որով սահմանափակվում է անձի իրավունքը կենսաթոշակը նշանակելուց հետո կատարել վերընդհանրություն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 31 եւ 83.5-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	10 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 865
12.	«Ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների եւ ինքնակամ գբաղեցված հողամասերի իրավական կարգավիճակի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 26.12.2002թ.)	8-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. .... «Ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների եւ ինքնակամ գբաղեցված հողամասերի իրավական կարգավիճակի մասին» ՆՏ օրենքի 8-րդ հոդվածի 1-ին մասով գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դաբարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա:	4 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 747
13.	«Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենք	78-րդ հոդվածի 2-րդ մաս եւ 3-րդ մասի 3-րդ	1. «Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենքի 78-րդ հոդվածի 2-րդ մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 42-րդ	29 նոյեմբերի 2011 թվականի

	(ընդունվել է 03.04.2002թ.)	պարբերություն	<p>հոդվածի 4-րդ մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>2. «Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենքի 78-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ պարբերությունը, սույն որոշման հիման վրա «Իրավական ակտերի մասին» ՆՏ օրենքի 78-րդ հոդվածի 2-րդ մասի ուժը կորցնելու պայմաններում, համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	ՄԴՈ - 1000
14.	«Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 03.07.2002թ.)	31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ եւ 3-րդ կետեր	<p>1. «Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենքի 31 հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ եւ 3-րդ կետերի դրույթները ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 28 հոդվածի 2-րդ մասին եւ 43 հոդվածին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>2. «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով Սահմանադրության 28 հոդվածի 2-րդ մասին եւ 43 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել «Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենքի վիճարկվող դրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված փվյալ ակտի 31 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի այն դրույթը, համաձայն որի՝ «Կուսակցությունը ենթակա է լուծարման, եթե Ազգային ժողովի իրար հաջորդող ցանկացած երկու ընտրություններում համամասնական ընտրակարգով ընտրություններին չի մասնակցել»:</p> <p>3. «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով Սահմանադրության 31 հոդվածին հակասող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ «Կուսակցությունների մասին» ՆՏ օրենքի վիճարկվող դրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված փվյալ ակտի 31 հոդվածի 4-րդ մասի այն դրույթը, համա-</p>	22 դեկտեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 669

			ձայն որի՝ «Կուսակցության դափնակալ կարգով լուծարումից հետո մնացած գույքը փոխանցվում է Նայասարանի Նանրապետությանը»:	
15.	«Նամաներում հայտարարելու մասին» ՆՆ ԱԺ որոշում (ընդունվել է 19.06.2009թ.)	8-րդ կետի 2-րդ ենթակետ	1. «ՆՆ վճռաբեկ դատարանի դիմումների հիման վրա՝ «Նամաներում հայտարարելու մասին» ՆՆ Ազգային ժողովի 2009 թվականի հունիսի 19-ի որոշման 8-րդ կետի 2-րդ ենթակետի՝ ՆՆ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	19 հոկտեմբերի 2010 թվականի ՄԴՈ - 921
16.	ՆՆ աշխատանքային օրենսգիրք (ընդունվել է 09.11.2004թ.)	14-րդ հոդված	<p>1. ՆՆ աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. ՆՆ աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ եւ 102-րդ հոդվածների, ՆՆ քաղաքացիական օրենսգրքի 1-ին հոդվածի 4-րդ մասի, 298-րդ հոդվածի 1-ին մասի, ինչպես նաեւ ՆՆ սրանձնած միջազգային պարավորությունների համադրված վերլուծությունից բխում է, որ ՆՆ աշխատանքային օրենսգրքի 14-րդ հոդվածի <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությունը</u> սույն գործի շրջանակներում այդ նորմի կիրառման պահին չի բացառել աշխատանքային պայմանագրի բացակայության պայմաններում, սակայն համապատասխան ապացույցների առկայության դեպքում աշխատողի՝ իր փաստացի կատարած աշխատանքի դիմաց համարժեք հարուցում սրանալու իրավունքի դափնակալ պաշտպանության հնարավորությունը:</p> <p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 64-րդ հոդվածի 9.1-րդ կետի համաձայն՝ քաղաքացի Գալուստ Ծիրինյանի գործով ընդունված վերջնական դափնակալ</p>	18 հուլիսի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1038

			կան ակտը նոր հանգամանքների հիմքով օրենքով սահմանված կարգով ենթակա է վերանայման:	
		73-րդ հոդված էւ 75-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	<p>1. ՏՏ Սահմանադրության 32 հոդվածի 3-րդ մասին էւ 43 հոդվածին հսկաստդ եւ անվավեր ճանաչել ՏՏ աշխատանքային օրենսգրքի 73 հոդվածում էւ 75 հոդվածի 3-րդ մասում ամրագրված դրույթները՝ այնքանով, որքանով գործադուլի իրավունքը պայմանավորում են միայն կոլեկտիվ պայմանագրի կնքման հետ կապված կոլեկտիվ վեճը չուժվելու հանգամանքով էւ արգելափակում են գործադուլի իրավունքը նոր հանգամանքներում՝ նաեւ «...այն պարավորություններին ենթարկվելու պայմանով, որոնք կարող են ծագել նախօրոք կնքված կոլեկտիվ համաձայնագրերից»:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՏՏ Սահմանադրության 32 հոդվածի 3-րդ մասին էւ 43 հոդվածին հսկաստդ եւ անվավեր ճանաչել նաեւ ՏՏ աշխատանքային օրենսգրքի վիճարկվող դրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված փվյալ ակտի 60 հոդվածի 2-րդ մասի վերջին պարբերության՝ «...իսկ գործադուլ կազմակերպելն արգելվում է» դրույթը:</p>	7 փետրվարի 2007 թվականի ՄԴՈ - 677
		113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ էւ 113-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	<p>1. ՏՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի առաջին մասի 3-րդ կետը համապատասխանում է ՏՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. ՏՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի երրորդ մասը համապատասխանում է ՏՏ Սահմանադրությանը:</p>	1 հունիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 891

	<p>113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետը և 114-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը</p>	<p>1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113 հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետը՝ այնքանով, որքանով չի երաշխավորում հավասար և ոչ խտրական իրավապայմանագրային հարաբերություններ աշխատողի և գործատուի միջև, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1. և 32 հոդվածներին հակասող և անվավեր:</p> <p>2. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 114 հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը՝ «բացառությամբ այն դեպքերի, երբ աշխատողը ձեռք է բերել ծերության կենսաթոշակ ստանալու իրավունք կամ ստանում է այդ կենսաթոշակը» բառակապակցության մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1. և 32 հոդվածներին հակասող և անվավեր:</p>	<p>24 փետրվարի 2009 թվականի ՍԴՈ - 792</p>
	<p>113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը և 114-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը</p>	<p>1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 113-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետը, 114-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը՝ հաշվի առնելով ՆՏ սահմանադրական դատարանի՝ սույն որոշման մեջ արտահայտած իրավական դիրքորոշումները, համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>11 հոկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 991</p>
	<p>221-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետը</p>	<p>1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի երկրորդ մասի 3-րդ կետը՝ «...ինչպես նաև կամայականություն դրսևորելը» բառակապակցության մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1, 3, 14.1-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր:</p>	<p>15 հունիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 896</p>
	<p>265-րդ հոդվածի 2-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՏ աշխատանքային օրենսգրքի 265-րդ հոդվածի երկրորդ մասը՝ առաջին նախադասության «կամ այլ» բառակապակցության մասով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1-ին հոդվածի, 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 32-րդ հոդվածի պահանջներին հակասող</p>	<p>7 հուլիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 902</p>

			<i>ևւ անվավեր:</i>	
17.	ՆՆ դատական օրենսգիրք (ընդունվել է 21.02.2007թ.)	13-րդ հոդվածի 6-րդ կետ	6. ՆՆ դատական օրենսգրքի 13 հոդվածի 6-րդ կետը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ ՆՆ սահմանադրական դատարանի արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 765
		14-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	<p>1. ՆՆ դատական օրենսգրքի 14 հոդվածի 3-րդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փրված բովանդակության շրջանակներում, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 3 հոդվածի 2-րդ մասի, 18 հոդվածի 1-ին մասի, 55 հոդվածի 11-րդ մասի եւ 95 հոդվածի պահանջներին հսկասող ևւ անվավեր:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՆՆ Սահմանադրությանը հսկասող ևւ անվավեր ճանաչել նաեւ ՆՆ դատական օրենսգրքի 14 հոդվածի 5-րդ մասը:</p> <p>3. Առաջնորդվելով ՆՆ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով, նկատի ունենալով, որ դատական համակարգի հետագա բարեփոխումների հայեցակարգային մոտեցումների շրջանակներում նաեւ վեճի առարկա հիմնահարցերի վերաբերյալ նախապարաստվում են օրենսդրական բարեփոխումներ, հաշվի առնելով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց, սույն որոշման եզրափակիչ մասի 1-ին եւ 2-րդ կետերով ՆՆ Սահմանադրությանը հսկասող ևւ անվա-</p>	2 դեկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 782

			վերջ ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2009թ. մարտի 1-ը:	
		14-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ՆՏ դպրական օրենսգրքի 14 հոդվածի 4-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	23 դեկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 786
		91-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ... ՆՏ դպրական օրենսգրքի 91-րդ հոդվածի 4-րդ մասը համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	28 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 918
		94-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ «ավանդաբու» բառից հետո՝ ամբողջությամբ, եւ 3-րդ մասով .... գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա:	1. ... ՆՏ դպրական օրենսգրքի 94-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ «ավանդաբու» բառից հետո՝ ամբողջությամբ, եւ 3-րդ մասով .... գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա:	4 ապրիլի 2008 թվականի ՍԴՈ - 747
18.	«ՆՏ դպրական օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելու մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 22.02.2007թ.)	2.1-րդ հոդված	1. «ՆՏ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական եւ վարչական պալատի դիմումի հիման վրա՝ «ՆՏ դպրական օրենսգրքի ուժի մեջ մտնելու մասին» ՆՏ օրենքի 2.1 հոդվածի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	7 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 811
19.	ՆՏ ընդհանրական օրենսգրք (ընդունվել է 09.11.2004թ.)	53-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ ընդհանրական օրենսգրքի 53-րդ հոդվածի 3-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	5 հոկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 919

20.	ՆՏ ընտրական օրենսգիրք (ընդունվել է 05.02.1999թ.)	2-րդ հոդվածի 1-ին կետի և 122-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետեր	<p>1. ՆՏ ընտրական օրենսգրքի 2 հոդվածի 1-ին կետի դրույթը՝ այն իմաստով, որ պետության կառավարմանը (ՆՏ Նախագահի, ՆՏ Ազգային ժողովի ընտրություններին, համապետական հանրաքվեներին) մասնակցելու իրավունքը վերապահում է միայն ՆՏ փասնութ փարին լրացած քաղաքացիներին, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. Նայաստանում օրինական կարգով մշտական բնակություն հաստատած փախստականների՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությանը մասնակցելու իրավունքը բացառող՝ ... ՆՏ ընտրական օրենսգրքի 2 հոդվածի 1-ին կետի, 122 հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետերի, ... դրույթները չեն համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 2, 4, 8, 27, 105 հոդվածների պահանջներին:</p>	16 հոկտեմբերի 1999 թվականի ՄԴՈ - 179
		10-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին պարբերություն	1. ՆՏ ընտրական օրենսգրքի 10 հոդվածի 3-րդ մասի 1-ին պարբերության դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը սույն որոշման մեջ ՆՏ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:	8 մայիսի 2009 թվականի ՄԴՈ - 803
		11-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի և 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետ	1. ՆՏ ընտրական օրենսգրքի 11-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 31-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի և 33-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ օրենսգրքում ամրագրված և սույն որոշման մեջ ներկայացված սահմանադրաիրավական այն բովանդակությամբ , ինչը, համաձայն «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 64-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9.2-րդ կետի, համառոտ ձևով ենթադրում է, որ այդ դրույթները չեն կարող մեկնաբանվել որպես ընտր-	5 մայիսի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1027

			<p>րական իրավունքի սահմանափակում ու գործնականում արգելափակել ընտրախախտումների բացահայտման առնչությամբ ցանկացած իրավաչափ գործողության կատարման ընթացքում ընտրական գործընթացը սահմանված կարգով վերահսկող իրավասուբյեկտների համար ընտրողների ստորագրած ցուցակների մաքցելիությունը՝ որպես ընտրական իրավունքի պաշտպանության, այդ թվում՝ դատական կարգով, անհրաժեշտ երաշխիք:</p>	
		<p>35-րդ հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի երկրորդ նախադասություն, 4-րդ ենթակետ, 36-րդ հոդվածի 1-ին կետ</p>	<p>1. ՆՏ ընտրական օրենսգրքի 35 հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ եւ 4-րդ ենթակետերի եւ 36 հոդվածի 1-ին կետի դրույթները՝ այն մասով, որով նախատեսվում է կենտրոնական եւ ընտրափարածքային ընտրական հանձնաժողովների կազմում նշանակել դատավորների, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածի 1-ին մասին եւ 98 հոդվածի 1-ին մասին հսկատող եւ անվավեր:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիման վրա ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածի 1-ին մասին եւ 98 հոդվածի 1-ին մասին հսկատող եւ անվավեր ճանաչել նաեւ ՆՏ ընտրական օրենսգրքի 35 հոդվածի 2-րդ կետի եւ 38 հոդվածի 3.1. կետի 1-ին եւ 2-րդ ենթակետերի այն դրույթները, որոնցով նախատեսվում է կենտրոնական եւ ընտրափարածքային ընտրական հանձնաժողովների թափուր փեղերը լրացնել դատավորների թվից:</p> <p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 11-րդ մասի պահանջներին համապատասխան՝ անվավեր ճանաչված դրույթների կատարումն ապահովված այլ նորմատիվ ակտերը կամ դրանց համապատաս-</p>	<p>7 նոյեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 664</p>

			խան դրույթները կորցնում են իրենց իրավաբանական ուժը՝ սահմանադրական դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից:	
		40.1-րդ հոդվածի 3-րդ կետի՝ «Դիմումը պետք է լինի ստորագրված դիմողի կողմից» դրույթ	1. ՆՆ ընտրական օրենսգրքի 40.1 հոդվածի 3-րդ կետի՝ «Դիմումը պետք է լինի ստորագրված դիմողի կողմից» դրույթը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	21 դեկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՌ -722
21.	<u>ՆՆ ընտրական օրենսգրք (ԱԺ կողմից 2002թ. հուլիսի 3-ին ընդունված «ՆՆ ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՆ օրենքի համագրությամբ) (ընդունվել է 05.02.1999թ.)</u>	14-րդ հոդվածի 3-րդ կետ	1. Ազգային ժողովի կողմից 1999 թվականի փետրվարի 5-ին ընդունված՝ ՆՆ ընտրական օրենսգրքի (Ազգային ժողովի կողմից 2002թ. հուլիսի 3-ին ընդունված՝ «ՆՆ ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՆ օրենքի խմբագրությամբ) 14-րդ հոդվածի 3-րդ կետի «այդ թվում՝ դատարանի վճռով» արտահայտությունն այնքանով, որքանով սահմանափակում է խախտված իրավունքի դատական պաշտպանության հնարավորությունը, <i>չի համապատասխանում</i> ՆՆ Սահմանադրության 38 հոդվածի 2-րդ մասին, դրանով իսկ <i>անհամապատասխանություն</i> առաջացնելով նաեւ ՆՆ Սահմանադրության 1,2,3,4 եւ 27-րդ հոդվածների հետ եւ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն իրավաբանական ուժ չունի:	1 հոկտեմբերի 2002 թվականի ՍԴՌ - 389
22.	ՆՆ կառավարության «Երեւանի Կենտրոն թաղային համայնքի վարչական սահմանում կառուցապարման ծրագրերի իրականացման		3. ՆՆ կառավարության 1 օգոստոսի 2002թ. թիվ 1151-Ն որոշումը՝ «Երեւանի կենտրոն թաղային համայնքի վարչական սահմանում կառուցապարման ծրագրերի իրականացման միջոցառումների մասին», հիմքում ունենալով ՆՆ քաղաքացիական օրենսգրքի 218 եւ ՆՆ հողային օրենս-	18 ապրիլի 2006 թվականի ՍԴՌ - 630

	<p>միջոցառումների մասին» թիվ 1151-Ն որոշում (ընդունվել է 01.08.2002թ.)</p>		<p>գրքի 104 հոդվածների դրույթները, հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության հարկադիր օտարման իրավահարաբերությունների ենթաօրենսդրական կարգավորման առումով չի համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 3 , 8 (1-ին մաս), 31 (3-րդ մաս), 43, 83.5. (1-ին եւ 2-րդ կետեր), 85 (2-րդ մաս) հոդվածների պահանջներին:</p> <p>4. Առաջնորդվելով ՏՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ ՏՏ Ազգային ժողովը եւ ՏՏ կառավարությունը պարտավոր են հնարավոր սեղմ ժամկետներում քննության առարկա հիմնախնդրին առնչվող բազմաթիվ իրավական ակտեր ՏՏ Սահմանադրության եւ սահմանադրական դատարանի որոշման պահանջներին համապատասխանեցնել եւ օրենքով հստակ կանոնակարգել բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման իրավական ռեժիմը, սույն որոշման մեջ ՏՏ Սահմանադրությանը չհամապատասխանող ճանաչված իրավական նորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել օրենքի հիման վրա նման իրավական ռեժիմի ուժի մեջ մտնելու պահը, բայց ոչ ուշ, քան 2006թ. հոկտեմբերի 1-ը:</p>	
23.	<p>ՏՏ կառավարության 2004 թվականի փետրվարի 5-ի թիվ 207-Ն որոշում</p>		<p>2. ՏՏ Սահմանադրության 3-րդ հոդվածին (2-րդ մաս), 85-րդ հոդվածին (2-րդ մաս), 43-րդ հոդվածին (2-րդ մաս) հակասող ճանաչել ՏՏ կառավարության 2004 թվականի փետրվարի 5-ի թիվ 207-Ն որոշումը՝ «Նայրենական մեծ պարերազմի մասնակիցների եւ հաշմանդամների, այլ պետությունների փարածքներում մարտական գործողությունների մասնակիցների, զոհված զինձառայողների ըն-</p>	<p>3 հունիսի 2011 թվականի ՄԴՆ - 966</p>

			<p>փանիքների արտոնությունների եւ երաշխիքների փոխադարձաբար ճանաչման մասին» 1994 թվականի ապրիլի 15-ին ԱԳՆ շրջանակներում կնքված եւ ՆՆ համար 1996 թվականի փետրվարի 26-ից ուժի մեջ մտած համաձայնագրի 1-ին հավելվածի 2.3 կետում նշված անձանց իրավունքների իրացման կարգ չնախատեսելու եւ այդ իրավունքներն արգելափակելու մասով՝ հաշվի առնելով սույն որոշման պարճառաբանական մասի 6-րդ եւ 7-րդ կետերում արտահայտված իրավական դիրքորոշումները եւ ի գիտություն ընդունելով ՆՆ կառավարության 2011 թվականի մայիսի 5-ի թիվ 668-Ն որոշումը:</p>	
24.	ՆՆ հողային օրենսգրք (ընդունվել է 02.05.2001թ.)	76-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՆ հողային օրենսգրքի 76 հոդվածի 2-րդ մասի առաջին պարբերությունը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:	18 մարտի 2008 թվականի ՍԴՈ - 741
		100-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետ	1. ... ՆՆ հողային օրենսգրքի 100 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:	10 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 650
		104, 106 եւ 108-րդ հոդվածներ	2. ՆՆ հողային օրենսգրքի՝ ա) 104 հոդվածը՝ հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության հարկադիր օտարման իրավահարաբերությունների կանոնակարգման առումով ՏԻ համապատասխանում ՆՆ Սահմանադրության 8 (1-ին մաս), 31 (3-րդ մաս), 43 հոդվածների պահանջներին, բ) 106 հոդվածը ՏԻ համապատասխանում ՆՆ Սահմանադրության 31 (3-րդ մաս), 43 եւ 83.5. (1-ին եւ 2-րդ կետեր) հոդվածների պահանջներին, գ) 108 հոդվածը ՏԻ համապատասխանում ՆՆ Սահմանադրության 3, 31 (3-րդ մաս) եւ 43 հոդվածների պահանջ-	18 ապրիլի 2006 թվականի ՍԴՈ - 630

			<p>ներին:</p> <p>4. Առաջնորդվելով ՏՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ ՏՏ Ազգային ժողովը եւ ՏՏ կառավարությունը պարտավոր են հնարավոր սեղմ ժամկետներում քննության առարկա հիմնախնդրին առնչվող բազմաթիվ իրավական ակտեր ՏՏ Սահմանադրության եւ սահմանադրական դատարանի որոշման պահանջներին համապատասխանեցնել եւ օրենքով հստակ կանոնակարգել բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման իրավական ռեժիմը, սույն որոշման մեջ ՏՏ Սահմանադրությանը <i>չհամապատասխանող</i> ճանաչված իրավական նորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել օրենքի հիման վրա նման իրավական ռեժիմի ուժի մեջ մտնելու պահը, բայց ոչ ուշ, քան 2006թ. հոկտեմբերի 1-ը:</p>	
25.	ՏՏ մաքսային օրենսգիրք (ընդունվել է 06.07.2000թ.)	203-րդ հոդված	<p>1. ՏՏ մաքսային օրենսգրքի 203-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՏՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u></p>	12 հոկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 920
26.	«ՏՏ-ում ստուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» ՏՏ օրենք (ընդունվել է 17.05.2000թ.)	1-ին հոդվածի 6-րդ մաս	<p>1. ՏՏ վարչական դատարանի դիմումի հիման վրա գործի վարույթը՝ «ՏՏ-ում ստուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» ՏՏ օրենքի 1-ին հոդվածի 6-րդ մասի, ... իրավակիրառ պրակտիկայում փրված մեկնաբանմամբ, մասով, կարճել:</p>	27 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 836

27.	<p align="center">ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 28.11.2007թ.)</p>	<p>3-րդ հոդվածի առաջին մասի առաջին կետի՝ «խախտվել» բառից հետո «նրա» արտահայտությունը</p>	<p>1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի առաջին մասի առաջին կետի՝ «խախտվել» բառից հետո «նրա» արտահայտությունը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>:</p>	<p>7 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 906</p>
		<p>8-րդ հոդվածի 1-ին մաս</p>	<p>1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 3-րդ գլուխը, այնքանով, որքանով բացառում է վարչաիրավական հարաբերություններից անանցվող քաղաքացիաիրավական վեճի լուծումը մեկ գործի սահմաններում, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին <i>հսկաստղ եւ անվավեր</i>:</p>	<p>3 փետրվարի 2009 թվականի ՍԴՈ - 787</p>
		<p>68-րդ հոդվածի 3-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 68-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>՝ հաշվի առնելով նաեւ վարչական մարմնի անգործության դեմ դատական պաշտպանության հնարավորությունը:</p> <p>2. ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 68-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 114-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետն այն մասով, որը վարչական ակտի հետ մեկտեղ չի ներառում վարչական մարմնի գործողությունը եւ անգործությունը, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 18 եւ 19-րդ հոդվածներին <i>հսկաստղ եւ անվավեր</i>:</p>	<p>22 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 942</p>
		<p>73-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետ</p>	<p>1. «Քաղաքացի Արտակ Զեյնալյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՆ վարչական դատավարության օրենսգրքի 73-րդ հոդվա-</p>	<p>30 նոյեմբերի 2010 թվականի</p>

		ծի 1-ին մասի 6-րդ կետի՝ ՏՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	ՄԴՈ - 927
	79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետ	1. ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 79-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՏՏ Սահմանադրությանը՝ <u>սահմանադրափրավական այն բովանդակությամբ,</u> համաձայն որի՝ վարչական դատավարությունում հայցադիմումի ընդունելիության հարցի քննության փուլում այն չի կարող ընկալվել ու մեկնաբանվել որպես նյութական իրավունքի խախտման առկայության կամ բացակայության փաստը հաստատելու՝ օրենքով նախատեսված պահանջ կամ հայեցողություն:	17 ապրիլի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1022
	115-րդ հոդված եւ 118-րդ հոդվածի 1-ին մաս	4. ՏՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 115-րդ հոդվածի 1-ին մասը եւ 118-րդ հոդվածի 1-ին մասը ճանաչել ՏՏ Սահմանադրության 1-ին հոդվածի, 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 5. Առաջնորդվելով ՏՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով, նկատի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվրանգությունը, սույն որոշման եզրափակիչ մասի 4-րդ կետով ՏՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2009թ. մարտի	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՄԴՈ - 780

			<p>31-ը՝ ՆՆ Ազգային ժողովին հնարավորություն պալով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձևով համապարասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:</p>	
		<p>118 եւ 118.6-րդ հոդվածներ</p>	<p>1. ՆՆ վարչական դատարարության օրենսգրքի 118-րդ հոդվածը՝ սույն որոշման մեջ ՆՆ սահմանադրական դատարանի արտահայտած հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում համապարասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. ՆՆ վարչական դատարարության օրենսգրքի 118.6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետում «առկա է» եւ «հանգեցրել է» բառակապակցությունները՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրանց փրված մեկնաբանության շրջանակներում ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 19-րդ հոդվածին (1-ին մաս) հակասող եւ անվավեր:</p> <p>3. Առաջնորդվելով ՆՆ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ վարչական արդարադատության առկա երկաստիճան համակարգի գործունակության եւ արդյունավետության անհրաժեշտ մակարդակի ապահովումը կամ հիմնախնդրին համակարգային այլ լուծումներ փալը պահանջում են օրենսդրական համարժեք կարգավորումներ, սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետով ՆՆ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2010թ. դեկտեմբերի 1-ը:</p>	<p>13 ապրիլի 2010 թվականի ՄԴՌ - 873</p>

		138-րդ հոդված	1. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 138-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 ապրիլի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1020
		141-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 141-րդ հոդվածի 1-ին մասն այն մասով, որով արգելափակվում է անձի իրավունքը՝ դատավարական իրավունքի նորմի խախտման հիմքով բողոքարկելու նորմադրվ իրավական ակտերի իրավաչափությունը վիճարկելու վերաբերյալ գործերով վարչական դատարանի դատական ակտերը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3-րդ, 18-րդ եւ 19-րդ հոդվածներին հակասող եւ անվավեր :	8 փետրվարի 2011 թվականի ՄԴՈ - 936
		151 եւ 152-րդ հոդվածներ	1. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 151-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. ՆՏ վարչական դատավարության օրենսգրքի 152-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	5 փետրվարի 2010 թվականի ՄԴՈ - 864
28.	ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 17.06.1998թ.)	2-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 159-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 159-րդ հոդվածի ... մասով գործի վարույթը կարճել՝ հիմնվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 3-րդ մասի, 60 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերի եւ 69 հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի վրա: 2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	4 ապրիլի 2008 թվականի ՄԴՈ - 747
		21, 22 եւ 23-րդ հոդվածների ինքնաբացարկ	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 21, 22 եւ 23-րդ հոդվածները՝ ինքնաբացարկ հայտնելու մասին	28 սեպտեմբերի 2010 թվականի

	հայտնելու մասին միջնորդություն ներկայացնելու մասով	միջնորդություն ներկայացնելու մասով... համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u>	ՄԴՈ - 918
	24-րդ գլուխ	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 24 գլխով սահմանված դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	8 մայիսի 2007 թվականի ՄԴՈ - 700
	26-րդ գլուխ	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 26-րդ գլուխը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	28 նոյեմբերի 2007 թվականի ՄԴՈ - 719
	48-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 48 հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	8 դեկտեմբերի 2009 թվականի ՄԴՈ - 845
	77-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 77 հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	22 ապրիլի 2008 թվականի ՄԴՈ - 752
	92-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետ	1. «Բջնի» հանքային ջրերի գործարան» ՓԲԸ-ի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 92-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	29 մարտի 2011 թվականի ՄԴՈ - 946
	108-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 108-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	2 նոյեմբերի 2010 թվականի ՄԴՈ - 922

	160-րդ հոդվածի 1-ին կետ	<p>1. ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 160 հոդվածի 1-ին կետի 2-րդ պարբերությունը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխված բովանդակությամբ, ճանաչել ՆՃ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	16 նոյեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 665
	204.28-րդ հոդվածի 1-ին կետ	<p>1. «Մելքեքս» ՍՊԸ-ի եւ քաղաքացիներ Սերինե Ֆլջյանի, Իրինա Օզանեզովայի, Աննա Բաղդասարյանի եւ Ազնեսա Բաղդասարյանի դիմումների հիման վրա՝ ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.28-րդ հոդվածի 1-ին կետի՝ ՆՃ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:</p> <p>Արձանագրել, որ, նախ՝ ՆՃ սահմանադրական դատարանի ՍԴՈ-758 որոշման 13-րդ կետում արտահայտված իրավական դիրքորոշման եւ եզրափակիչ մասի 5-րդ կետի հիմքով ՆՃ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր է ճանաչվել նաեւ «ՆՃ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» 2007 թվականի նոյեմբերի 28-ին ընդունված ՆՃ օրենքի (ՆՕ-277-Ն) 72-րդ հոդվածում ընդգրկված 204.28-րդ հոդվածը, որը ՆՃ Ազգային ժողովի կողմից 2008 թվականի դեկտեմբերի 26-ին ընդունված՝ ինչպես ՆՕ-233-Ն, այնպես էլ դրան հաջորդող որեւէ այլ օրենքով դեռեւս ՆՃ Սահմանադրությանը չի համապատասխանեցվել, երկրորդ՝ ՆՃ սահմանադրական դատարանի՝ 2008 թվականի ապրիլի 15-ի ՍԴՈ-751 որոշմամբ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՃ օրենքի 69-րդ հոդվածի 12-րդ մասի պահանջների հիմքով սպառված չպետք է համարվի սույն գործի առարկայի շրջանակներում նոր հանգամանք-</p>	23 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 866

			ներով իրավասու դատարան դիմելու շահագրգիռ անձանց իրավունքը:	
		204.33-րդ հոդվածի 1-ին մաս	<p>4. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.33-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայում դրան փոխարինված բովանդակության մասով, համաձայն որի՝ ՆՇ սահմանադրական դատարանի կողմից բացահայտված <u>սահմանադրահրավական բովանդակությունից</u> փարբերվող մեկնաբանությամբ օրենքի նորմի կիրառման արդյունքում անձանց խախտված իրավունքները դատական բողոքարկման շրջանակներում, նոր հանգամանքներով գործը վերանայելու միջոցով վերականգնելու հնարավորություն չի ընձեռնում, ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 3, 6, 18, 19, 93-րդ հոդվածների պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i></p> <p>5. Նաշվի առնելով, որ սույն որոշման եզրափակիչ մասի 4-րդ կետում ՆՇ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված նորմի՝ որոշման հրապարակման պահին Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչումն անխուսափելիորեն կառաջացնի անբարենպաստ հետեւանքներ անձանց իրավունքների պաշտպանության հարցի լուծման ու անհրաժեշտ իրավական անվանագրության երաշխավորման առումով, ՆՇ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՇ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.33-րդ հոդվածի 1-ին մասի ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2011 թվականի նոյեմբերի 1-ը:</p>	15 հուլիսի 2011 թվականի ՄԴՈ - 984

	204.38-րդ հոդված	<p>2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.38-րդ հոդվածը՝ <u>սահմանադրաիրավական այն բովանդակությամբ,</u> որը բացառում է ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված նորմ կիրառած դատական ակտն օրինական ուժի մեջ թողնելու հնարավորությունը, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. Իրավակիրառական պրակտիկայում ... ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 204.38-րդ հոդվածը չեն կարող մեկնաբանվել ու կիրառվել այլ կերպ, որը կհակասի դրանց՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությանը:</u></p>	15 հուլիսի 2011 թվականի ՄԴՈ - 984
	208-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	<p>1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 208-րդ հոդվածի 2-րդ մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18-րդ եւ 19-րդ հոդվածներին <i>հակասող եւ անվավեր</i>՝ այնքանով, որքանով չի նախատեսում բողոքարկման իրավունքի սահմանափակումից բացառություններ բոլոր այն դեպքերում, երբ առաջին աստիճանի դատարանը թույլ է տվել արդար դատաքննության իրավունքի բուն էությունը խաթարող դատական սխալ, մասնավորապես, երբ չեն պահպանվել ՆՏ Սահմանադրության 19-րդ հոդվածի 1-ին մասով եւ Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին 1950թ. նոյեմբերի 4-ի կոնվենցիայի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված դատավարական երաշխիքները:</p>	18 հուլիսի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1037
	208-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	<p>1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 208-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	6 դեկտեմբերի 2011 թվականի ՄԴՈ - 1004

	218-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը	<p>1. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 218 հոդվածի 2-րդ մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	28 նոյեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 668
	221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը	<p>2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի առաջին մասի 1-ին կետը՝ «...կամ պարճառաբանված չէ» բառակապակցության մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 18-րդ (1-ին մաս), 19-րդ (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր:</p> <p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիմքով ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 18-րդ (1-ին մաս), 19-րդ (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր ճանաչել նաև ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 240-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը՝ «...կամ չպարճառաբանված է» եւ 6-րդ կետը՝ «...պարճառաբանված չէ» բառակապակցությունների մասով:</p>	15 հունիսի 2010 թվականի ՍԴՈ - 896
	221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	<p>1. «Ռոբերտ Մեղերդիչ-Ղարաստեմյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի եւ 28-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:</p>	23 մարտի 2010 թվականի ՍԴՈ - 870
	223-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը, 231-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 233-րդ հոդվածի	<p>1. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 60 հոդվածի 1-ին կետին համապատասխան՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի եւ 233 հոդվածի 4-րդ մասի առնչությամբ գործի վարույթը կարճել, քանի որ ՆՏ քաղաքացիական</p>	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 765

		<p>1-ին մասի 3-6-րդ կետեր, 2-րդ եւ 4-րդ մասեր</p>	<p>դափարավարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 4-րդ մասի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ առկա է սահմանադրական դափարանի 2008թ. մայիսի 27-ի ՄԴՈ-754 որոշումը, իսկ ՆՃ քաղաքացիական դափարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետն իրավական որոշակիություն է ձեռք բերում միայն օրենսգրքի 233 հոդվածի 4-րդ մասի հետ համակցության մեջ:</p> <p>2. ՆՃ քաղաքացիական դափարության օրենսգրքի 40 հոդվածի 2-րդ մասը, 223 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետը, 231 հոդվածի 2-րդ մասը՝ հավաքարմագրված փաստաբանի ինստիտուտին առնչվող մասով, 233 հոդվածի 2-րդ մասը՝ «բացառությամբ սույն օրենսգրքի 234 հոդվածի 1 կետի 1-ին ենթակետի բացակայության հիմնավորմամբ վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու դեպքերի» բառակապակցության մասով, ճանաչել ՆՃ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>5. ՆՃ քաղաքացիական դափարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ, 4-րդ եւ 5-րդ կետերը համապատասխանում են ՆՃ Սահմանադրությանը՝ ՆՃ սահմանադրական դափարանի <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u></p> <p>7. Նկատի ունենալով, որ սահմանադրական դափարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, ՆՃ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանա-</p>	
--	--	---	--	--

			<p>դրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթների համաձայն սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՆՆ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմների ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը՝ ՆՆ Ազգային ժողովին հնարավորություն քաղով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձեւով համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:</p>	
		228-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	<p>1. «ՆՆ մարդու իրավունքների պաշտպանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՆ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 228-րդ հոդվածի երկրորդ մասի՝ ՆՆ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:</p>	14 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 914
		230-րդ հոդվածի 1-ին կետ, 231.1., 231.2-րդ հոդվածներ	<p>1. ՆՆ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 230 հոդվածի 1-ին կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. ՆՆ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.1. հոդվածի 1-ին եւ 3-րդ կետերի դրույթները (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ) համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. ՆՆ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.1. հոդվածի 2-րդ կետը (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ).</p> <p>ա) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշում կայացնելու ժամկետ սահմանելու առումով, համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը,</p>	9 ապրիլի 2007 թվականի ՍԴՈ - 690

		<p>բ) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշման պարճառաբանման պարտադիր պայման չնախատեսելու, հերուաբար, նաեւ՝ արդարադատության արդյունավետության, բավարար մարչելիության իրավական երաշխիքներ չապահովելու առումով, ճանաչել ՏՏ Սահմանադրության 3, 6 (1-ին եւ 2-րդ մասեր), 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>4. ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.2. հոդվածի դրույթները համապարասխանում են ՏՏ Սահմանադրությանը:</p>	
	<p>230-րդ հոդվածի 1-ին կետի 4.1. ենթակետ եւ 231.2-րդ հոդվածի 1-ին կետի 1-3 ենթակետեր</p>	<p>1. «Քաղաքացի Ի. Եղիգարյանի դիմումի հիման վրա՝ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-րդ մասի երկրորդ պարբերության եւ ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 230 հոդվածի 1-ին կետի 4.1. ենթակետի, 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 1-3 ենթակետերի՝ ՏՏ Սահմանադրությանը համապարասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը՝ ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 230 հոդվածի 1-ին կետի 4.1. ենթակետի, 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 1-3 ենթակետերի մասով՝ կարճել:</p>	<p>11 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 701</p>
	<p>231.1-րդ հոդվածի 4-րդ մաս (նոր խմբագրությամբ 233-րդ հոդվածի 4-րդ մաս)</p>	<p>1. ՏՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.1. հոդվածի 4-րդ մասը (նոր խմբագրությամբ 233 հոդվածի 4-րդ մասը)՝ առանց ժամկետի սահմանման վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու դեպքում կրկին բողոք ներկայացնելու իրավունքի սահմանափակման առումով ճանաչել ՏՏ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվա-</p>	<p>27 մայիսի 2008 թվականի ՍԴՈ - 754</p>

		<p>վեր:</p> <p>2. ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 4-րդ մասի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 224 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթը՝ նույն անձի կողմից նույն դատական ակտի դեմ մեկից ավելի անգամ վճռաբեկ բողոք բերելու արգելքի մասով ճանաչել ՆՇ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	
	<p>231.2-րդ հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետ</p>	<p>1. «Քաղաքացիներ Ա. Սաֆարյանի եւ Ն. Նակոբյանի դիմումի հիման վրա՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի, ՆՇ քաղաքացիական օրենսգրքի 300 հոդվածի 2-րդ կետի՝ ՆՇ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 231.2. հոդվածի 1-ին կետի 3-րդ ենթակետի մասով՝ կարճել:</p>	<p>15 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 702</p>
	<p>233-րդ հոդվածի 2-րդ մասի՝ «Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշումը պետք է լինի պարճառաբանված» դրույթ</p>	<p>1. «Գեղեցիկ քնար» արտադրական կոոպերատիվի դիմումի հիման վրա՝ ՆՇ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 233 հոդվածի 2-րդ մասի՝ «Վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշումը պետք է լինի պարճառաբանված» դրույթի՝ ՆՇ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել՝ դիմողին փրամադրելով սահմանադրական դատարանի 2008թ. հոկտեմբերի 8-ի ՍԴՈ-765 որոշումը:</p>	<p>21 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 817</p>

		240-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը	2. ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 240 հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	22 սեպտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 832
29.	«ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 28.11.2007թ.)	80-րդ հոդվածի 1-ին, 4-րդ և 5-րդ մասեր	<p>1. «ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի 80 հոդվածի 4-րդ մասի առնչությամբ գործի վարույթը կարճել:</p> <p>2. «ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի 80 հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. «ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի 80 հոդվածի 5-րդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փրված բովանդակությամբ հանդերձ, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18, 19 և 42 հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր:</p> <p>4. «ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքով նախատեսված՝ ՆՏ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 3.2 բաժնի 204.20 հոդվածի 2-րդ մասը և 204.26 հոդվածը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18, 19 հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր:</p> <p>5. Վերոհիշյալ նորմերի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչելու արդյունքում օրենսդրական բացը բացառելու անհրաժեշտությունից ելնելով, նկատի</p>	9 սեպտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 758

			ունենալով սույն որոշման 10-րդ կետում սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումը, ղեկավարվելով «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասով, ՀՀ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչել նաև «ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կարարելու մասին» 28.11.2007թ. ՎՕ-277-Ն ՀՀ օրենքի՝ սույն որոշման 3-րդ և 4-րդ կետերով ՀՀ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչված իրավադրույթների հետ համակարգային առումով փոխկապակցված 72 և 76 հոդվածները:	
30.	ՀՀ քաղաքացիական օրենսգիրք (ընդունվել է 05.05.1998թ.)	2-րդ հոդված	1. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 2-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՄԴՈ - 780
		10-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 302-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 10-րդ հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը: 2. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 302-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	4 մարտի 2011 թվականի ՄԴՈ - 944
		187 և 280-րդ հոդվածներ	1. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 32 հոդվածի 1-ին և 3-րդ կետերի, 60 հոդվածի 1-ին կետի պահանջների հիման վրա ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 280 հոդվածի 1-ին մասով գործի քննությունը կարճել: 2. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 280 հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը: 3. ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 187 հոդվածը համա-	21 նոյեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 667

			<p>պարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	
		<p>198-րդ հոդվածի 3-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 198-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ այդ մասի առաջին նախադասության դրույթների <u>սահմանադրահրավական այն բովանդակությամբ</u>՝ համաձայն որի՝ համարեղ սեփականության մասնակիցներից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի կնքել ընդհանուր գույքը փնտրելու գործարքներ, եթե այլ բան նախապեսված չէ նրանց համաձայնությամբ՝ նկարի ունենալով, որ ներքոհիշյալ դեպքերում առանձին մասնակցի կողմից գույքի փնտրիման գործարք կնքելիս անհրաժեշտ է բոլոր համասեփականատերերի պոզիտիվ համաձայնությունը, ինչը կփաստի գործարք կնքող մասնակցի մոտ անհրաժեշտ լիազորության առկայությունը: Այդ դեպքերն են.</p> <p>ա/ երբ համասեփականատերերի իրավունքները պետական գրանցում են ստացել եւ սեփականության իրավունքի գրանցման վկայականում հստակ նշված է, որ գույքը պարկանում է կոնկրետ սեփականատերերի՝ համասեփականության իրավունքով,</p> <p>բ/ երբ «Գույքի նկարմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՆՏ օրենքի 18-րդ հոդվածով նախապեսված կարգով ու դեպքերում գույքի նկարմամբ իրավունքները եւ սահմանափակումները ծագում են օրենքի հիման վրա եւ ունեն իրավաբանական ուժ՝ անկախ պետական գրանցումից:</p>	<p>24 փետրվարի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1009</p>
		<p>210-րդ հոդվածի 1-ին մաս եւ 216-րդ հոդվածի 2-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 210-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 216-րդ հոդվածի 2-րդ</p>	<p>29 հունիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 901</p>

		մասի սահմանադրականությունը որոշելու մասով գործի վարույթը կարճել:	
	218-րդ հոդված	<p>1. ՆՇ քաղաքացիական օրենսգրքի 218 հոդվածը՝ հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության հարկադիր օտարման իրավահարաբերությունների կանոնակարգման առումով չի համապատասխանում ՆՇ Սահմանադրության 3, 8 (1-ին մաս), 31 (3-րդ մաս), 43 հոդվածների պահանջներին:</p> <p>4. Առաջնորդվելով ՆՇ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթներով եւ հաշվի առնելով, որ ՆՇ Ազգային ժողովը եւ ՆՇ կառավարությունը պարտավոր են հնարավոր սեղմ ժամկետներում քննության առարկա հիմնախնդրին առնչվող բազմաթիվ իրավական ակտեր ՆՇ Սահմանադրության եւ սահմանադրական դատարանի որոշման պահանջներին համապատասխանեցնել եւ օրենքով հստակ կանոնակարգել բացառիկ՝ գերակա հանրային շահերով պայմանավորված հասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման իրավական ռեժիմը, սույն որոշման մեջ ՆՇ Սահմանադրությանը չհամապատասխանող ճանաչված իրավական նորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել օրենքի հիման վրա նման իրավական ռեժիմի ուժի մեջ մտնելու պահը, բայց ոչ ուշ, քան 2006թ. հոկտեմբերի 1-ը:</p>	18 ապրիլի 2006 թվականի ՄԴՈ - 630
	280-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՇ քաղաքացիական օրենսգրքի 280 հոդվածի 1-ին մասի ..... դրույթները համապատասխանում են ՆՇ Սահմանադրությանը:	10 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 650

		300-րդ հոդվածի 2-րդ կետ	<p>2. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 289 հոդվածի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 300 հոդվածի 2-րդ կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	15 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 702
		313-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 313 հոդվածում սահմանված դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	3 հունիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 705
		470-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 470 հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրության 3 հոդվածին, 8 հոդվածի 1-ին մասին եւ 31 հոդվածի 2-րդ մասին:	26 սեպտեմբերի 2006 թվականի ՍԴՈ - 648
		873-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	2. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 873-րդ հոդվածի 2-րդ մասով գործի վարույթը կարճել:	6 դեկտեմբերի 2011 թվականի ՍԴՈ - 1004
		1003.1-րդ հոդվածի 1-ին կետ (2007 թվականի ապրիլի 9-ի խմբագրությանը)	<p>1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 1003.1-րդ հոդվածի 1-ին կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ հաշվի առնելով, որ ՆՏ Սահմանադրության 42-րդ հոդվածի 2-րդ մասի եւ 83.5-րդ հոդվածի 2-րդ կետի իմաստով «պարտականություն» հասկացության <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությունը</u> ենթադրում է Սահմանադրությանը եւ օրենքներով՝ իրավունքի սուբյեկտի կամ քից անկախ, վերջինիս համար սահմանված պարտադիր վարքագծի կանոն, իսկ «պարտավորություն» հասկացության <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությունը</u> ենթադրում է իրավունքի ուժով կամ իր ազատ կամաարտահայտմամբ եւ սեփական գործողությունների շնորհիվ ստանձնած համապատասխան վարքագիծ:</p>	14 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՈ - 975

			Իրավակիրառական պրակտիկայում փվյալ հասկացութիւնները չեն կարող մեկնաբանվել ու կիրառվել այլ կերպ, որը կհակասի դրանց՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>սահմանադրահրավական բովանդակությամբ</u> :	
		1087.1-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 1087.1-րդ հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>հրավական դիրքորոշումներից բխող սահմանադրահրավական բովանդակությամբ</u> և ՆՏ սրանձնած միջազգային պարտավորությունների շրջանակներում:	15 նոյեմբերի 2011 թվականի ՍԴՌ - 997
		1217-րդ հոդված	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 72-րդ գլուխն այն մասով, որով բացառում է համամայր և համահայր քույրերի և եղբայրների՝ ժառանգարուի հետ իրենց ազգակցական փոխկապակցվածության աստիճանին համարժեք ժառանգման իրավունքը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 1-ին, 3-րդ հոդվածներին և 14.1-րդ հոդվածի երկրորդ մասին <i>հակասող և անվավեր</i> :	18 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՌ - 917
		1230-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ քաղաքացիական օրենսգրքի 1230-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	21 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՌ - 980
31.	«ՆՏ քաղաքացիության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 06.11.1995թ.)	1-ին հոդվածի 5-րդ մաս և 13.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ պարբերություն	1. «ՆՏ քաղաքացիության մասին» ՆՏ օրենքի 1-ին հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը: 2. «ՆՏ քաղաքացիության մասին» ՆՏ օրենքի 13.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 2-րդ պարբերությունը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	15 մարտի 2011 թվականի ՍԴՌ - 945

			<p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիման վրա՝ վիճարկվող դրույթի հետք համակարգային առումով փոխկապակցված՝ «ՆՏ քաղաքացիության մասին» ՆՏ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ եւ 4-րդ կետերի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</p>	
32.	<p>ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգիրք (ընդունվել է 01.07.1998թ.)</p>	<p>35-րդ հոդվածի 2-րդ մաս եւ 67-րդ հոդվածի 3-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 35-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «...իսկ գործի վարույթը ենթակա է կարճման» դրույթը՝ կարարված հանցագործությանը կասկածյալի կամ մեղադրյալի մասնակցությունն ապացուցված չլինելու առնչությամբ, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածի (1-ին մաս) եւ 21-րդ հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 67-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>30 մարտի 2010 թվականի ՄԴՈ - 871</p>
		<p>55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետ</p>	<p>2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 55 հոդվածի 4-րդ մասի 5-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>27 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՄԴՈ - 836</p>
		<p>59-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի՝ «նախաքննության ավարտման պահից» դրույթ</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 59-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի՝ «նախաքննության ավարտման պահից» դրույթը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 201-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>24 հունվարի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1008</p>

	<p>և 201-րդ հոդվածի 1-ին մաս</p>	<p>րությանը:</p>	
	<p>221-րդ հոդվածի 7-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 221-րդ հոդվածի 7-րդ մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>:</p>	<p>9 նոյեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 923</p>
	<p>263-րդ հոդվածի 2-րդ մաս</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի 2-րդ մասում ամրագրված՝ «Գործով վարույթը կարճելու կամ քրեական հետապնդումը դադարեցնելու հետ կապված բողոքը մերժելու մասին դատախազի որոշումը դրա պարճենն սրանալու պահից 7 օրվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել դատարան» դրույթը՝ նույն օրենսգրքի 290-րդ հոդվածի 3-րդ մասի իրավակարգավորման հետ անհամապարասխանության պայմաններում և սույն գործով դատական պրակտիկայում դրան տրված բովանդակության շրջանակներում ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածին <i>հակասող և անվավեր</i>:</p> <p>2. Նաշվի առնելով, որ տվյալ խնդրի իրավաչափ լուծումը և հակասական իրավակարգավորման հաղթահարումը նաև օրենսդրական փոփոխությունների անհրաժեշտություն է ենթադրում, ինչպես նաև նկատի ունենալով, որ սույն որոշման եզրափակիչ մասի 1-ին կետում ՆՏ Սահմանադրությանը <i>հակասող</i> ճանաչված նորմի անմիջական <i>անվավերությունն</i> անխուսափելիորեն կառաջացնի անբարենպաստ հետեւանքներ մարդու իրավունքների պաշտպանության առումով՝ ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի և «Սահմանադրական դատա-</p>	<p>21 դեկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 930</p>

			րանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով սույն որոշման մեջ ՆՏ Սահմանադրությանը հսկաստող և անվավեր ճանաչված իրավանորմի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2011թ. հունիսի 30-ը:	
	284-րդ հոդվածի 1-ին մաս		1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 284-րդ հոդվածի 1-ին մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 23-րդ հոդվածի 1-ին և 5-րդ մասերին հսկաստող և անվավեր :	23 նոյեմբերի 2010 թվականի ՄԴՈ - 926
	285-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերություն		1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 285 հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	12 սեպտեմբերի 2009 թվականի ՄԴՈ - 827
	290-րդ հոդվածի 1-ին և 5-րդ մասեր		1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 290 հոդվածի 1-ին մասի «...և եթե նրանց բողոքները չեն բավարարվել դատախազի կողմից» դրույթը, դատական պրակտիկայում դրան փոխված՝ նաև «անգործությանը» վերագրվող բովանդակության մասով, որով գործնականում նույն հոդվածի 2-րդ մասի վրա փարածելով 1-ին մասում նախատեսված պայմանն ու նման մեկնաբանությամբ դիմողների նկատմամբ կիրառելով հոդվածի 1-ին մասը՝ սահմանափակվել են մարդու՝ դատարանի մարչելիության և արդար դատաքննության սահմանադրական իրավունքները, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 հոդվածի 1-ին մասին հսկաստող և անվավեր : 2. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 290 հոդվածի 5-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	7 դեկտեմբերի 2009 թվականի ՄԴՈ - 844
	290-րդ հոդվածի 3-րդ մաս		1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 290 հոդվածի 3-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ	18 հոկտեմբերի 2006 թվականի

		Սահմանադրությանը:	ՄԴՌ - 652
	309.1-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասեր	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 309.1-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի դրույթները սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի կողմից արտահայտված հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՆՏ Սահմանադրության 19-րդ հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր ճանաչել ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 309.1-րդ հոդվածի 5-րդ մասի դրույթները:</p>	2 ապրիլի 2010 թվականի ՄԴՌ - 872
	309.1-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 309.1-րդ հոդվածի 3-րդ մասի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ գործի վարույթը կարճել:	4 փետրվարի 2011 թվականի ՄԴՌ - 934
	311-րդ հոդվածի 2-րդ կետ, 414.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետեր	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414.2. հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետերի վերաբերյալ Գ. Գզրարյանի դիմումի մասով գործի վարույթը կարճել:</p> <p>2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 311 հոդվածի 2-րդ կետի դրույթները ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր:</p> <p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 9-րդ մասի հիմքերով ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածին (1-ին մաս) հակասող և անվավեր ճանաչել նաև ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 311</p>	24 հուլիսի 2007 թվականի ՄԴՌ - 710

		<p>հողվածի 1-ին կետի, ինչպես նաև 292 հողվածի 5-րդ կետի, 297 հողվածի, 363 հողվածի 2-րդ մասի, 394 հողվածի 5-րդ մասի, 398 հողվածի 6-րդ մասի, 421 հողվածի 3-րդ մասի դրույթները եւ 419 հողվածի 2-րդ կետի լրացուցիչ նախաքննություն նախատեսող դրույթը:</p>	
	<p>375.1-րդ հողվածի 1-ին մաս</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 375.1-րդ հողվածի 1-ին մասում ամրագրված՝ «Եթե մեղադրողը մեղադրական եզրակացությունում չի առարկել արագացված կարգ կիրառելու դեմ...», ինչպես նաև «Մինչև դատաքննությունն սկսելը մեղադրողը դատարանի առաջարկությամբ կարող է իր դիրքորոշումը փոխել, թեպետ արագացված կարգ կիրառելու դեմ առարկել է մեղադրական եզրակացությունում» դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ ներկայացված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</u></p>	<p>28 դեկտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 931</p>
	<p>394-րդ հողվածի 1-ին մասի 2-րդ կետ</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 394-րդ հողվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u> համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>19 հունվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 852</p>
	<p>404-րդ հողվածի 1-ին մասի 1-ին կետ եւ 3-րդ կետ (28.11.2007թ. խմբագրությամբ՝ 404-րդ հողվածի 1-ին մասի 1-ին կետ)</p>	<p>3. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 404 հողվածի 1-ին մասի 1-ին կետը՝ 28.11.2007թ. խմբագրությամբ, հավաքարմագրված փաստաբանի միջոցով բողոք բերելու մասով, 426.2 հողվածը՝ այն մասով, որը վերաբերում է նոր երեւան եկած հանգամանքներով դատական ակտերը վերանայելու կապակցությամբ դիմում ներկայացնելու՝ հավաքարմագրված փաստաբանի իրավունքին, 426.5 հողվածը՝ այն մասով, որը վերաբերում է նոր երեւան եկած հանգամանքների մասին հայտարարությունները եւ հա-</p>	<p>8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 765</p>

			<p>դորդումները հավաքարմագրված փաստաբանին ուղարկելուն (1-ին մաս), ինչպես նաև նոր երեւան եկած հանգամանքներով վարույթ հարուցելու եւ ուսումնասիրություններ կատարելու խնդրում հավաքարմագրված փաստաբանի իրավունքի մասով (4-րդ մաս), 426.6 հոդվածը՝ հավաքարմագրված փաստաբանների գործողություններին վերաբերող մասով (2-րդ եւ 3-րդ մասեր), ճանաչել ՏՏ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>7. Նկատի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանորմերի վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, ՏՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՏՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթների համաձայն սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՏՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանորմերի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը՝ ՏՏ Ազգային ժողովին հնարավորություն փալով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձեւով համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:</p>	
		404-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	<p>1. ՏՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 404 հոդվածի 2-րդ մասը համապատասխանում է ՏՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների</p>	22 դեկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՌ - 849

	<u>շրջանակներում:</u>	
	404-րդ հոդվածի 3-րդ կետը և 407-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	30 հունվարի 2007 թվականի ՍԴՌ - 674
	407-րդ հոդվածի 4-րդ մաս և 414.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ և 4-րդ կետեր	20 հուլիսի 2007 թվականի ՍԴՌ - 709
	<p>414.1-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 414.2-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետեր</p> <p>2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414.1. հոդվածի 2-րդ մասը (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ).</p> <p>ա) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշում կայացնելու ժամկետ սահմանելու առումով, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը,</p> <p>բ) վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշման պարճառաբանման պարտադիր պայման չնախատեսելու, հետևաբար, նաև՝ արդարադատության արդյունավետության, բավարար մարչելիության իրավական երաշխիքներ չապահովելու առումով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3, 6 (1-ին և 2-րդ մասեր), 18 (1-ին մաս), 19 (1-ին մաս) հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր:</p> <p>3. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414.2. հոդվածի 1-ին մասի 1-ին և 3-րդ կետերի դրույթները (2006թ. հուլիսի 7-ի խմբագրությամբ) համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	11 սպրիլի 2007 թվականի ՍԴՌ - 691

414.1-րդ հոդվածի 2.1-րդ մաս	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 414.1 հոդվածի 2.1-րդ մասը՝ օրենսգրքի 414.2 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված հիմքի բացակայության հիմնավորմամբ վճռաբեկ բողոքը պարճառաբանված որոշմամբ վերադարձնելու պահանջը բացառելու մասով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	28 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 818
419-րդ հոդվածի 6-րդ կետ	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 419 հոդվածի 6-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	11 դեկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 720
426.1-րդ հոդված	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.1 հոդվածը եւ 426.8 հոդվածի 1-ին մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18, 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր՝ այնքանով, որքանով դրանք վերաբերում են նոր հանգամանքներով դատական ակտի վերանայման իրավասությունը միայն առաջին աստիճանի դատարաններին վերապահելուն եւ առնչվում են միայն վերջիններիս կողմից կայացրած դատական ակտերին:</p>	21 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 767
426.1-րդ հոդվածի 1-ին մաս	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.1-րդ հոդվածի 1-ին մասի «միայն» արտահայտությունը՝ այնքանով, որքանով բացառում է նոր երեսան եկած կամ նոր հանգամանքների հիմքով այլ վերջնական իրավական ակտերի օրենքով սահմանված կարգով վերանայումը՝ դրանով իսկ վրանգելով անձի՝ մասնավորապես, մինչդեռ վարություն պետական իրավասու մարմինների առջեւ իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունքը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	4 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 935

	<p>426.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետն է 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետ</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</p> <p>2. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետն իրավակիրառական պրակտիկայում դրան փոխարինված բովանդակության մասով, համաձայն որի՝ ՆՏ սահմանադրական դատարանի իրավական դիրքորոշումներից փոքրամասնորեն մեկնաբանությանը օրենքի (իրավական այլ նորմի) կիրառման արդյունքում անձանց խախտված իրավունքները դատական բողոքարկման շրջանակներում, նոր հանգամանքներով գործը վերանայելու միջոցով, վերականգնելու հնարավորություն չի ընձեռում, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3, 6, 18, 19, 93-րդ հոդվածների պահանջներին հակասող և անվավեր:</p> <p>4. Նաշվի առնելով, որ սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ կետում ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող ճանաչված նորմի՝ որոշման հրապարակման պահին Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչումն անխուսափելիորեն կառաջացնի անբարենպաստ հետևանքներ անձանց իրավունքների պաշտպանության հարցի համալիր լուծման ու անհրաժեշտ իրավական անվտանգության երաշխավորման առումով, ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի էլ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով սույն որոշման մեջ ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող և անվավեր ճանաչված դրույթի ուժը կորցնելու վերջնաժամկետ սահմանել 2011 թվականի նոյեմբերի 1-ը:</p>	<p>25 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 943</p>
--	---	--	---

	<p>426.7-րդ հոդված, 426.2-րդ հոդվածի 2-րդ մաս եւ 426.4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կէտը</p>	<p>1. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 426.7 հոդվածի 4-րդ մասի վերջին նախադասությամբ ամրագրված դրույթը՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված իրավական դիրքորոշումների մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>2. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 426.2 հոդվածի 2-րդ մասը եւ դրա հետ համակարգային փոխկապակցվածության մեջ գտնվող՝ 426.4 հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կէտը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 19 հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր այն մասով, որով սահմանափակվում է նոր հանգամանքների հիմքով այն անձանց իրավունքների վերականգնման հնարավորությունը, ովքեր տվյալ անձի նկատմամբ կիրառված օրենքի դրույթի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ այլ դիմումի (դիմումների) հիման վրա սահմանադրական դատարանում գործի դատաքննություն սկսելու օրվա կամ այդ հարցի վերաբերյալ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման օրվա դրությամբ ունեցել են այդ իրավունքը «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի պահանջներին (ժամկետներին) համապատասխան իրացնելու պոպոնդիակ հնարավորություն:</p> <p>3. ՆՏ քրեական դատարարության օրենսգրքի 426.4 հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կէտը սույն որոշման մեջ ՆՏ սահմանադրական դատարանի արտահայտված իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>13 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՄԴՈ - 833</p>
--	---	--	---

		426.9-րդ հոդվածի 1-ին մաս	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.9-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ <u>սահմանադրաիրավական ավն բովանդակությամբ</u>, որը բացառում է ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված նորմ կիրառված դատական ակտն օրինական ուժի մեջ թողնելու հնարավորությունը, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. Իրավակիրառական պրակտիկայում ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 426.9-րդ հոդվածի 1-ին մասը ... չեն կարող մեկնաբանվել ու կիրառվել այլ կերպ, որը կհակասի դրանց՝ սույն որոշման մեջ արտահայտված <u>սահմանադրաիրավական բովանդակությամբ</u>:</p>	15 հուլիսի 2011 թվականի ՄԴՈ - 984
		427-րդ հոդվածի երկրորդ մաս, 429-րդ եւ 430-րդ հոդվածներ	<p>1. ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 427-րդ հոդվածի երկրորդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 6-րդ կետի, 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի, 69-րդ հոդվածի 1-ին եւ 7-րդ մասերի պահանջների հիման վրա՝ գործի վարույթը մասամբ՝ ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքի 429-րդ եւ 430-րդ հոդվածների մասով, կարճել:</p>	25 հունվարի 2011 թվականի ՄԴՈ - 933
33.	«ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 13.06.2006թ.)	5-րդ հոդված	1. ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 2006 թվականի հունիսի 13-ին ընդունված՝ «ՆՏ քրեական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՆՏ օրենքի 5 հոդվածը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	5 փետրվարի 2008 թվականի ՄԴՈ - 733

34.	ՆՏ քրեական օրենսգիրք (ընդունվել է 18.04.2003թ.)	55-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	<p>1. ՀՀ քրեական օրենսգրքի 55-րդ հոդվածի 4-րդ մասի՝ «Այդ գույքը ենթակա է բռնագրավման՝ անկախ դատապարտյալի կամ որեւէ երրորդ անձի սեփականությունը հանդիսանալու կամ նրանց կողմից տիրապետելու հանգամանքից» դրույթն իրավակիրառական պրակտիկայում դրան տրված մեկնաբանությամբ՝ այն մասով, որով բռնագրավումից հետո չի երաշխավորում տուժողի /օրինական տիրապետողի/ գույքային շահերի եւ սեփականության իրավունքի անհրաժեշտ պաշտպանություն, ճանաչել ՀՀ Սահմանադրության 20-րդ հոդվածի 5-րդ մասի եւ 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p>	12 հուլիսի 2011 թվականի ՄԴՈ - 983
		177-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետ եւ 268-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետ	<p>1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 177-րդ հոդվածի 3-րդ մասի 3-րդ կետը եւ 268-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետը համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	11 մայիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 882
		213-րդ հոդված	<p>1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 213-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 2-րդ մասի 1-ին եւ 2-րդ կետերի դրույթները համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. Տիմբ ընդունելով ՆՏ Սահմանադրության 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 32-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 60-րդ հոդվածի 1-ին կետի պահանջները գործի վարույթը՝ ՆՏ քրեական օրենսգրքի 213-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի մասով, կարճել:</p>	5 ապրիլի 2011 թվականի ՄԴՈ - 947
		301-րդ հոդված	<p>1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 301 հոդվածի դրույթները համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն</p>	14 հոկտեմբերի 2008 թվականի

			որոշման մեջ ՆՏ սահմանադրական դատարանի արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:	ՄԴՌ - 766
		343-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. ՆՏ քրեական օրենսգրքի 343-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ այնքանով, որքանով կիրառելի չէ նաև դատավարության այլ մասնակիցների նկատմամբ, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1-րդ հոդվածի 1-ին մասի եւ 19-րդ հոդվածի 1-ին մասի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:	14 հունվարի 2010 թվականի ՄԴՌ - 851
35.	ՆՏ քրեակարարողական օրենսգիրք (ընդունվել է 24.12.2004թ.)	115-րդ հոդված	2. ՆՏ քրեակարարողական օրենսգրքի 115 հոդվածի 1-ին, 2-րդ եւ 3-րդ մասերը համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը: 3. ՆՏ քրեակարարողական օրենսգրքի 115 հոդվածի 4-րդ մասը՝ անկախ հանձնաժողովի որոշումն օրենքին հակասելու դեպքում դատական կարգով բողոքարկելը սահմանափակելու մասով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 6, 18 (1-ին մաս) եւ 19 (1-ին մաս) հոդվածներին հակասող եւ անվավեր:	5 փետրվարի 2008 թվականի ՄԴՌ - 733
36.	«Նայրենական մեծ պարերագմի վերերանների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 02.12.1998թ.)	1-ին եւ 4-րդ հոդվածներ	1. «Նայրենական մեծ պարերագմի վերերանների մասին» ՆՏ օրենքի 1-ին եւ 4-րդ հոդվածները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	3 հունիսի 2011 թվականի ՄԴՌ - 966
37.	«Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 25.12.2003թ.)	12-րդ հոդվածի երկրորդ նախադասություն	1. «Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքի 12 հոդվածի 2-րդ նախադասությունում ամրագրված դրույթը, համաձայն որի՝ հանձնաժողովի սահմանած սակագների մեծությունները դատական կարգով փոփոխման ենթակա չեն, համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	16 հունվարի 2007 թվականի ՄԴՌ - 673

			<p>2. «Նանրային ծառայությունները կարգավորող մարմնի մասին» ՆՏ օրենքի 12 հոդվածի 2-րդ նախադասությունում ամրագրված դրույթը, համաձայն որի՝ հանձնաժողովի սահմանած սակագների մեծությունները դափական կարգով բողոքարկման ենթակա չեն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 (1-ին մաս) եւ 43 (2-րդ մաս) հոդվածներին հակասող եւ անվավեր:</p>	
38.	<p>«Նասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.11.2006թ.)</p>	<p>3-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 4-րդ հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասեր, 6-րդ, 7-րդ հոդվածներ</p>	<p>1. «Նասարակության եւ պետության կարիքների համար սեփականության օտարման մասին» ՆՏ օրենքի (2006 թվականի նոյեմբերի 27-ի խմբագրությամբ) 3 հոդվածի 1-ին մասը, 4 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերը, 6 հոդվածը, 7 հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ մասերը համապարասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ ՆՏ սահմանադրական դափարանի 18.04.2006թ. ՍԴՈ-630 եւ սույն որոշումներում արտահայտած իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</p>	<p>14 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 815</p>
39.	<p>«Նարկերի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 14.04.1997թ.)</p>	<p>15-րդ հոդվածի «գ» կետ</p>	<p>1. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 15 հոդվածի «գ» կետը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>22 սեպտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 832</p>
		<p>22-րդ հոդվածի 2-րդ մաս</p>	<p>3. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 22 հոդվածի 2-րդ մասը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դափարանի կողմից արտահայտված իրավական դիրքորոշումների շրջանակներում համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>18 հուլիսի 2009 թվականի ՍԴՈ - 816</p>
		<p>26-րդ հոդվածի 5-րդ մաս</p>	<p>2. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 26-րդ հոդվածի 5-րդ մասը համապարասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>25 նոյեմբերի 2008 թվականի ՍԴՈ - 780</p>

		28-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության վերջին նախադասություն	1. «Նարկերի մասին» ՆՏ օրենքի 28-րդ հոդվածի 1-ին պարբերության վերջին նախադասությունը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	20 դեկտեմբերի 2011 թվականի ՄԴՌ - 1007
40.	«Նեռահաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 17.02.1998թ.)	24-րդ հոդված	<p>1. «Նեռահաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենքի 24 հոդվածը <i>չի համապատասխանում</i> ՆՏ Սահմանադրության 5 եւ 8 հոդվածների պահանջներին այնքանով, որքանով որ պետական լիցենզավորման ենթակա, պետական կամ բնական մենաշնորհի հանդիսացող գործունեության փեսակների հստակացումը, այդ ոլորտներում հակամենաշնորհային քաղաքականության իրականացումը եւ պետության ու հասարակության անվտանգության եւ օրինական շահերից, այլոց իրավունքների եւ ազատությունների պաշտպանության նպատակներից ելնելով փնտրեսական գործունեության ազատության եւ ազատ փնտրեսական մրցակցության շրջանակների հնարավոր սահմանափակումները, որպես համընդհանուր պարտադիր վարքագծի կանոններ նախապես ոչ թե սահմանվել են օրենքով, այլ գործադիր իշխանության կողմից, իսկ օրենսդիրն անցումային դրույթների ձեռով օրենքի ուժ է հաղորդել կոնկրետ հասցեագրված պայմանների, որոնցում նաեւ փեղ են գրել ՆՏ Սահմանադրությանը չհամապատասխանող ձեւակերպումներ:</p> <p>Միաժամանակ, նկատի ունենալով, որ «Նեռահաղորդակցության մասին» ՆՏ օրենքի 24 հոդվածում հիշատակվող թիվ 60 լիցենզիայում նախատեսված եւ ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից փաստորեն օրենքի աստիճանի բարձրացված առանձին դրույթներ ՆՏ կառավարության կողմից</p>	27 հունվարի 1999 թվականի ՄԴՌ - 152

			<p>սրանձնված միջազգային պարտավորությունների բնույթ են սրացել եւ որոնց չկատարումը երկրի համար հղի է որոշակի հետեւանքներով, նկատի ունենալով նաեւ, որ «Օտարերկրյա ներդրումների մասին» ՆՏ օրենքի 7 հոդվածի հիման վրա «Օտարերկրյա ներդրումները կարգավորող՝ ՆՏ օրենսդրության փոփոխության դեպքում ներդրման պահից սկսած 5 տարվա ընթացքում, օտարերկրյա ներդրողի ցանկությամբ, կիրառվում է ներդրումների իրականացման պահին գործող օրենսդրությունը», հաշվի առնելով, որ քննության առարկա 24 հոդվածի իրավաբանական ուժը կորցնելը օտարերկրյա ներդրողին տրված լիցենզիայի գործողության վրա անմիջական ազդեցություն չի կարող ունենալ, գնահատելով ձեւավորված իրավակիրառական պրակտիկան, սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ ՆՏ Ազգային ժողովը եւ ՆՏ կառավարությունը պարտավոր են իրենց լիազորությունների շրջանակներում այդ ժամանակահատվածում գտնել օրենսդրական եւ իրավակիրառական այնպիսի լուծումներ, որոնք օրենքի մակարդակով կսահմանեն բնական մենաշնորհի հանդիսացող ոլորտների վերաբերյալ պետության քաղաքականությունը, կապահովեն քննության առարկա հոդվածի դրույթների համապատասխանեցումը ՆՏ Սահմանադրության պահանջներին, ինչպես նաեւ ՆՏ կողմից սրանձնված պարտավորությունների՝ միջազգային իրավունքի նորմերին համապատասխան կատարումը:</p>	
41.	<p>«Նեռուսրապետության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 09.10.2000թ.)</p>	<p>28-րդ հոդվածի 10-րդ մաս, 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետ եւ 4-րդ մաս,</p>	<p>1. «Նեռուսրապետության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 28 հոդվածի 10-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Նանրային հեռուսրառադիոընկերության կանոնադրությունը հաստատում է ՆՏ Ազգային ժողովը», այս ձեւակերպմամբ <i>չի համապատասխանում</i> ՆՏ Սահմանադրության 62 հոդվածի</p>	<p>11 հունվարի 2001 թվականի ՄԴՈ - 278</p>

		<p>35-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 36-րդ հոդված, 40-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 42-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 59-րդ հոդվածի 3-րդ մաս</p>	<p>պահանջներին:</p> <p>2. «Նեռուսրապետության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 1-ին մասի «գ» կետը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդը՝ մշակում եւ Ազգային ժողով է ներկայացնում Նանրային հեռուսրառադիոընկերության կանոնադրությունը», չի համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 75 հոդվածի առաջին մասի պահանջներին:</p> <p>3. «Նեռուսրապետության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 32 հոդվածի 4-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդն իր գործունեության մասին ամենամյա հաղորդում է ներկայացնում ՆՏ Նախագահին եւ Ազգային ժողով», այնքանով, որքանով չի առաջացնում իրավական հետեւանքներ, չի հակասում ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>4. «Նեռուսրապետության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 35 հոդվածի 1-ին մասը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդը յուրաքանչյուր փարի կազմում է հաջորդ փարվա՝ Նանրային հեռուսրառադիոընկերության ծախսերի նախահաշիվը (բյուջեն)՝ առանձին փողով նշելով Խորհրդին, Նանրային հեռուսրարնկերությանը եւ Նանրային ռադիոընկերությանը հարկացվելիք գումարները, եւ ներկայացնում է ՆՏ կառավարություն, վերջինս էլ դրանք ներկայացնում է ՆՏ Ազգային ժողովի հաստատմանը», համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>5. «Նեռուսրապետության եւ ռադիոյի մասին» ՆՏ օրենքի 36 հոդվածը, համաձայն որի՝ «Խորհուրդը Նանրային հեռուսրառադիոընկերության գործունեության փարեկան նպարակային ծրագիրը եւ հաշվետվությունը յուրաքանչ-</p>	
--	--	---	---	--

			<p>յուր փարվա պերական բյուջեի նախագծի հետ միասին ներկայացնում է Ազգային ժողովի հաստատմանը», ՏՀ համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 4, 5, 62 եւ 75 հոդվածների պահանջներին:</p> <p>6. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՏՏ օրենքի 40 հոդվածի 1-ին մասը, համաձայն որի՝ «Յուրաքանչյուր փարի Ազգային հանձնաժողովը ֆինանսական հաշվետվություն է ներկայացնում ՏՏ Ազգային ժողով: Ազգային ժողովն այդ հաշվետվության հավաստիությունը ճշտելու նպատակով, Վերահսկիչ պալատի միջոցով, կարող է անցկացնել Ազգային հանձնաժողովի գործունեության աուդիտ», ֆինանսական հաշվետվությունը ներկայացնելու կարգին վերաբերող դրույթի մասով ՏՀ համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 75 եւ 89 հոդվածների պահանջներին:</p> <p>7. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՏՏ օրենքի 42 հոդվածի 2-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Ազգային հանձնաժողովի կանոնադրությունը հաստատում է ՏՏ Ազգային ժողովը», այս ձեւակերպմամբ ՏՀ համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 62 հոդվածի պահանջներին:</p> <p>8. «Նեռուսրաբեսության եւ ռադիոյի մասին» ՏՏ օրենքի 59 հոդվածի 3-րդ մասը, համաձայն որի՝ «Ազգային հանձնաժողովի նախագահը հանձնաժողովի ձեւավորումից հետո՝ մեկամսյա ժամկետում, ՏՏ Ազգային ժողով է ներկայացնում Ազգային հանձնաժողովի կանոնադրությունը, որը հաստատում է Ազգային ժողովը», ՏՀ համապատասխանում ՏՏ Սահմանադրության 75 հոդվածի առաջին մասի պահանջներին:</p>	
--	--	--	---	--

<p>53-րդ հոդվածի 3-րդ մաս</p>	<p>1. «Նեռուսփափեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՆ օրենքի 53 հոդվածի 3-րդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փրված բովանդակությամբ հանդերձ, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 1-ին հոդվածով սահմանված՝ իրավական պեփության սկզբունքին, 45 հոդվածի եւ 83.5 հոդվածի 2-րդ կերփի պահանջներին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>2. Առաջնորդվելով ՆՆ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթներով, հաշվի առնելով, որ, մի կողմից, եթերավճարի գանձումն առնչվում է բյուջեփայլին հարաբերությունների կայունությանը, մյուս կողմից՝ սահմանադրական դափարանի որոշման ընդունման պահից հեռուսփառադիորնկերությունների համար եթերավճար վճարելու պարփավորության անմիջական ընդհափումը կարող է անհավասար վիճակ սփեղծել ռադիոհաճախականությունն օգրագործող փնփեսավարող սուբյեկտների միջեւ՝ խաթարելով սահմանադրական դափարանի որոշման ընդունման պահին վեճի առարկա դրույթի վերացմամբ հասփարվելիք իրավական անվփանգությունը, ինչպես նաեւ նկարի ունեւալով, որ սահմանադրական դափարանը հեռուսփառադիորնկերություններից եթերավճարի գանձման օրենսդրական ներկա կարգավորումն անհարիր համարելով իրավական պեփության սկզբունքներին՝ միաժամանակ ռադիոհաճախականությունների օգրագործման դիմաց վճարելու պարփականությունն ինքնին իրավաչափ է համարում, «Նեռուսփափեսության եւ ռադիոյի մասին» ՆՆ օրենքի 53 հոդվածի 3-րդ մասի ուժը կորցնելու վերջնական ժամկեփ սահմանել 2008թ. դեկտեմբերի 1-ը:</p>	<p>13 մայիսի 2008 թվականի ՍԴՈ - 753</p>
-------------------------------	--	---

42.	<p>«Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 21.10.2003թ.)</p>	<p>7-րդ հոդվածի 1-ին կետի երկրորդ պարբերության երկրորդ նախադասություն</p>	<p>1. «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՆՆ օրենքի 7 հոդվածի 1-ին կետի երկրորդ պարբերության երկրորդ նախադասությամբ ամրագրված դրույթը նման խմբագրությամբ՝ Պաշտպանի՝ դատարաններից փեդեկություններ պահանջելու եւ դատարաններին առաջարկներ ներկայացնելու իրավունքի մասով, պայմանավորված չէ անկախ եւ անկողմնակալ արդարադատություն իրականացնելու անհրաժեշտությամբ, սպեղծում է ներ օրենսդրական հակասություն, հաշվի առնելով նաեւ իրավակիրառական պրակտիկան՝ միջամտություն է դատական իշխանության գործառույթներին եւ չի համապատասխանում ՆՆ Սահմանադրության 39 հոդվածին եւ 97 հոդվածի 1-ին մասի դրույթներին:</p> <p>2. Մարդու իրավունքների պաշտպանի՝ դատարաններից փեդեկություններ պահանջելու իրավունքը՝ կապված օրենքի 10 հոդվածի 1-ին կետի, 12 հոդվածի 1-ին կետի 5-րդ ենթակետի եւ 17 հոդվածի 1-ին կետի դրույթների կիրառելիության ապահովման հետ, ենթակա է բավարարման, եթե դա միջամտություն չէ դատական վարույթին՝ չի առնչվում կոնկրետ գործով արդարադատության իրականացմանը, չի վերաբերում դատարանի վարույթում գրնվող գործի քննության նյութական եւ դատավարական բնույթի հարցերին:</p> <p>Մարդու իրավունքների պաշտպանի՝ դատարաններից փեդեկություններ պահանջելու իրավունքը՝ կապված օրենքի 10 հոդվածի 1-ին կետի, 12 հոդվածի 1-ին կետի 5-րդ ենթակետի, 17 հոդվածի 1-ին կետի դրույթների կիրառելիության ապահովման հետ, հակասական իրավակիրառական պրակտիկա չառաջացնելու համար անհրաժեշտ է</p>	<p>6 մայիսի 2005 թվականի ՄԴՈ - 563</p>
-----	--	---	---	--

			հաբակորեն ամրագրել «Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՆՏ օրենքում:	
43.	Մարդուն օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ փոխպարվաստելու մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 16.04.2002թ.)	7-րդ հոդված	<p>1. «Մարդուն օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ փոխպարվաստելու մասին» ՆՏ օրենքի 7-րդ հոդվածն այն մասով, որով առնչվում է Նայաստանում չիրականացվող փոխպարվաստման հանգամանքներում դիակային դոնորից օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ վերցնելուն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3-րդ հոդվածի 1-ին մասին եւ 14-րդ հոդվածին հակասող եւ անվավեր:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 9-րդ մասի հիման վրա՝ վիճարկվող դրույթի հետ համակարգային առումով փոխկապակցված՝ «Մարդուն օրգաններ եւ (կամ) հյուսվածքներ փոխպարվաստելու մասին» ՆՏ օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասը, 4-րդ եւ 9-րդ հոդվածները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի արտահայտած լրավական դիրքորոշումների շրջանակներում:</p>	14 սեպտեմբերի 2010 թվականի ՍԴՌ - 913
44.	«Շահութահարկի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 30.09.1997թ.)	57-րդ հոդվածի 3-րդ կետը (մինչև 09.01.2009թ. խմբագրությանը)	1. «Շահութահարկի մասին» ՆՏ օրենքի 57-րդ հոդվածի 3-րդ կետը (մինչև 09.01.2009թ. խմբագրությանը) համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	7 հունիսի 2011 թվականի ՍԴՌ - 967
45.	«Պեղական գույքի մասնավորեցման (սեփականաշնորհման) մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 17.12.1997թ.)	13-րդ հոդված	1. ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 17.12.1997թ. ընդունված՝ «Պեղական գույքի մասնավորեցման (սեփականաշնորհման) մասին» ՆՏ օրենքի 13 հոդվածի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 սեպտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՌ - 714

46.	<p align="center">«Պեպրական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 19.11.2002թ.)</p>	9-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	<p>3. «Պեպրական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 9-րդ հոդվածի երրորդ մասը՝ իրավակիրառական պրակտիկայի կողմից դրան փոխարինված բովանդակության մասով, որով սահմանափակվում է անձի իրավունքը կենսաթոշակը նշանակելուց հետո կատարել վերընթացություն, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 31 եւ 83.5-րդ հոդվածների պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i></p>	10 փետրվարի 2010 թվականի ՍԴՈ - 865
		47-րդ հոդվածի 2-րդ եւ 3-րդ մասեր	<p>1. «Պեպրական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 47 հոդվածի 2-րդ եւ 3-րդ մասերը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 18 եւ 37 հոդվածներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i></p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 12-րդ մասի հիման վրա սույն որոշումը փարածել դրա ուժի մեջ մտնելուն նախորդող իրավահարաբերությունների վրա:</p>	29 հունվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 731
		57-րդ հոդված	<p>1. «Պեպրական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 57 հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	23 հոկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 716
		73-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	<p>1. «Պեպրական կենսաթոշակների մասին» ՆՏ օրենքի 73 հոդվածի 2-րդ մասը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 42 հոդվածի 3-րդ մասին <i>հակասող եւ անվավեր:</i></p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 12-րդ մասի հիման վրա սույն որոշումը փարածել նաեւ դրա ուժի մեջ մտնելուն նախորդող իրավահարաբերությունների վրա:</p>	15 հունվարի 2008 թվականի ՍԴՈ - 723

47.	<p>«Պեպրական փուրքի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 27.12.1997թ.)</p>	<p>9-րդ հոդվածի 8-րդ կետի «ա» եւ «բ» ենթակետեր</p>	<p>1. «Պեպրական փուրքի մասին» ՆՏ օրենքի 9-րդ հոդվածի 8-րդ կետի «ա» եւ «բ» ենթակետերը՝ սույն որոշման մեջ ամրագրված <u>հրավական դիրքորոշումների շրջանակներում</u>, համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p>	<p>25 մայիսի 2010 թվականի ՄԴՈ - 890</p>
		<p>22-րդ հոդված</p>	<p>1. «Պեպրական փուրքի մասին» ՆՏ օրենքի 22-րդ հոդվածի առաջին մասը, այնքանով, որքանով չի սահմանում, այլ սուբյեկտներից բացի, արդարացվածին՝ իրավասու պեպրական մարմինների եւ պաշտոնավար անձանց ապօրինի գործողությունների (անգործության) հետեւանքով պարտավորված վնասի հատուցման հայցերով պեպրական փուրքի վճարումից ազատելու վերաբերյալ արտոնություն նախապեսող դրույթ՝ արգելափակելով անձի սահմանադրական իրավունքի իրացումը, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասին եւ 20-րդ հոդվածի 5-րդ մասին <i>հսկասող եւ անվավեր</i>:</p> <p>2. Նաշվի առնելով, որ Կրկյալ խնդրի իրավաչափ լուծումը եւ օրենքի բացի հաղթահարումը նաեւ օրենսդրական փոփոխությունների եւ համալիր իրավակարգավորման անհրաժեշտություն է ենթադրում, ինչպես նաեւ նկատի ունենալով, որ «Պեպրական փուրքի մասին» ՆՏ օրենքի՝ վեճի առարկա հոդվածի անմիջական <i>անվավեր</i> ճանաչումն անխուսափելիորեն կառաջացնի ծանր հետեւանքներ այդ հոդվածի առկա՝ սահմանադրականության խնդիրներ չառաջացնող, դրույթների իրացման եւ մարդու իրավունքների պաշտպանության առումով՝ ՆՏ Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի հիմքերով սույն որոշման ուժի մեջ մտնելու ժամկետ սահմանել 2011թ. հունիսի 30-ը:</p>	<p>14 դեկտեմբերի 2010 թվականի ՄԴՈ - 929</p>

48.	<p>«Պեպական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 03.12.1996թ.)</p>	<p>8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «գ» ենթակետը, 12-րդ հոդվածի 6-րդ եւ 7-րդ մասեր</p>	<p>1. «Պեպական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՆՏ օրենքի 8-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «գ» ենթակետը եւ 12-րդ հոդվածի 6-րդ մասը համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Պեպական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՆՏ օրենքի 12-րդ հոդվածի 7-րդ մասի՝ «Գերաբեռնվածության ցանկերը գաղտնագրվում են եւ հրապարակման ենթակա չեն» դրույթը՝ այնքանով, որքանով չի վերաբերում գաղտնագրման ենթակա կոնկրետ տեղեկության, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 27-րդ եւ 43-րդ հոդվածների պահանջներին <i>հակասող եւ անվավեր:</i></p> <p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 64-րդ հոդվածի 9.1-րդ կետի եւ 69-րդ հոդվածի 12-րդ մասի պահանջներից ելնելով՝ դիմողի նկատմամբ կայացված վերջնական դատական ակտը նոր հանգամանքի ի հայտ գալու հիմքով ենթակա է վերանայման՝ օրենքով սահմանված կարգով, նաեւ նկատի ունենալով, որ ՆՏ վարչական դատարանը թիվ ՎԳ/1314/05/10 դատական գործով 23.11.2010թ. կայացրած վճռում վերազանցել է իր լիազորությունները՝ հաշվի չառնելով ՆՏ Սահմանադրության 93-րդ հոդվածի պահանջը՝ արձանագրել է, որ «Պեպական եւ ծառայողական գաղտնիքի մասին» ՆՏ օրենքի 12-րդ հոդվածի վերջին պարբերությունը չի հակասում ՆՏ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածին եւ 83.5 հոդվածի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 5-րդ եւ 6-րդ կետերին»:</p>	<p>6 մարտի 2012 թվականի ՄԴՈ - 1010</p>
49.	<p>«Սահմանադրական դատարանի մասին»</p>	<p>68-րդ հոդվածի 10-րդ մասի 2-րդ</p>	<p>1. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 10-րդ մասի 2-րդ պարբերության եւ 12-րդ մասի</p>	<p>15 ապրիլի 2008 թվականի</p>

	ՆՆ օրենք (ընդունվել է 01.06.2006թ.)	պարբերություն եւ 12-րդ մաս	<p>դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 69 հոդվածի 12-րդ մասի դրույթները, որոնք համակարգային առումով փոխկապակցված են օրենքի վիճարկվող դրույթների հետ, ճանաչել ՆՆ Սահմանադրության 19 հոդվածի պահանջներին հսկաստղ եւ անվավեր այն մասով, որով սահմանափակվում է նոր հանգամանքների հիմքով այն անձանց իրավունքների վերականգնման հնարավորությունը, որոնց վերաբերյալ վերջնական դատական ակտի կայացման եւ փյալ անձի նկատմամբ կիրառված օրենքի դրույթի սահմանադրականության հարցի վերաբերյալ այլ դիմումի (դիմումների) հիման վրա սահմանադրական դատարանում գործի դատաքննություն սկսելու օրվա կամ այդ հարցի վերաբերյալ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման օրվա միջեւ ընկած ժամանակահատվածը չի գերազանցում վեց ամիսը:</p>	ՍԴՈ - 751
		68-րդ հոդվածի 15-րդ մասի երկրորդ պարբերություն	2. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 68 հոդվածի 15-րդ մասի երկրորդ պարբերությունը համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը՝ սույն որոշման մեջ սահմանադրական դատարանի կողմից ներկայացրած հրավական դիրքորոշման շրջանակներում:	11 մայիսի 2007 թվականի ՍԴՈ - 701
		69-րդ հոդվածի 12-րդ մաս	3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՆ օրենքի 69-րդ հոդվածի 12-րդ մասով գործի վարույթը կարճել:	25 փետրվարի 2011 թվականի ՍԴՈ - 943
50.	«Մնանկության մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 25.12.2006թ.)	3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «...նույնիսկ	1. «Մնանկության մասին» ՆՆ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝ «...նույնիսկ եթե պարտապանն անվճարունակ չէ»	25 փետրվարի 2008 թվականի

		Եթե պարտապանն անվճարունակ չէ» բառակապակցության մասով է 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «բ» կետ	բառակապակցության մասով, ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 31 հոդվածի պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. «Մնանկության մասին» ՆՏ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «բ» կետը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	ՄԴՈ - 735
		19-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	1. «Մնանկության մասին» ՆՏ օրենքի 19-րդ հոդվածի 3-րդ մասը համապատասխանում է ՆՏ Սահմանադրությանը:	12 ապրիլի 2011 թվականի ՄԴՈ - 954
		20-րդ հոդվածի 5-րդ մաս	1. «Մնանկության մասին» ՆՏ օրենքի 20-րդ հոդվածի 5-րդ մասի դրույթները համապատասխանում են ՆՏ Սահմանադրությանը:	11 հունվարի 2011 թվականի ՄԴՈ - 932
		82-րդ հոդվածի 1-ին մասի «թ» կետ	1. «Քաղաքացի Նենրիկ Պողոսյանի դիմումի հիման վրա՝ «Մնանկության մասին» ՆՏ օրենքի 82-րդ հոդվածի 1-ին մասի «թ» կետի՝ ՆՏ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	22 նոյեմբերի 2011 թվականի ՄԴՈ - 998
51.	«Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 24.09.2003թ.)	11-րդ հոդված	1. «Սոցիալական ապահովության քարտերի մասին» ՆՏ օրենքի 11 հոդվածի 2-րդ մասի դրույթները՝ ՆՏ Սահմանադրության 31, 32 (2-րդ մաս) եւ 37 հոդվածներով ամրագրված իրավունքների իրականացման արգելափակման առումով ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 3, 6 (1-ին, 2-րդ մասեր), 42, 43 եւ 48 (կետ 12) հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր: 2. «Սահմանադրական դափարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 11-րդ մասի պահանջներին համապատասխան՝	4 հոկտեմբերի 2006 թվականի ՄԴՈ - 649

			<p>անվավեր ճանաչված դրույթների կարարումն ապահովված այլ նորմատիվ ակտերը կամ դրանց համապատասխան դրույթները կորցնում են իրենց իրավաբանական ուժը՝ սահմանադրական դատարանի որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից:</p> <p>3. «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՀՀ օրենքի 69 հոդվածի 11-րդ մասի եւ 68 հոդվածի 12-րդ մասի համաձայն սույն որոշումը փարածել դրա ուժի մեջ մտնելուն նախորդող իրավահարաբերությունների վրա:</p>	
52.	Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգիրք (ընդունվել է 06.12.1985թ.)	165-րդ հոդվածի 1-ին մաս	1. Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ ՀՀ օրենսգրքի 165-րդ հոդվածի 1-ին մասը համապատասխանում է ՀՀ Սահմանադրությանը:	16 նոյեմբերի 2010 թվականի ՍԴՈ - 924
53.	«Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 18.02.2004թ.)	2-րդ հոդվածի 4-րդ մաս	1. ՀՀ վարչական դատարանի դիմումի հիման վրա գործի վարույթը՝ ..., «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 2 հոդվածի 4-րդ մասի՝ իրավակիրառ պրակտիկայում փրված մեկնաբանմամբ, մասով, կարճել:	27 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 836
		63-րդ հոդվածի 3-րդ մաս	««ԳԼՈՒԲ» ՍՊԸ-ի դիմումի հիման վրա՝ «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 63 հոդվածի երրորդ մասի՝ ՀՀ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործի վարույթը կարճել:	24 նոյեմբերի 2009 թվականի ՍԴՈ - 839
54.	«Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենք (ընդունվել է 30.06.1996թ.)	3-րդ հոդվածի 2-րդ մաս	3. Հայաստանում օրինական կարգով մշտական բնակություն հաստատված փախստականների՝ փեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությանը մասնակցելու իրավունքը բացառող՝ «Տեղական ինքնակառավարման	16 հոկտեմբերի 1999 թվականի ՍԴՈ - 179

			մասին» ՆՆ օրենքի 3 հոդվածի 2-րդ մասի..... դրույթները չեն համապատասխանում ՆՆ Սահմանադրության 2, 4, 8, 27, 105 հոդվածների պահանջներին:	
55.	«Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 14.05.1996թ.)	17-րդ հոդված	<p>1. «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասին» ՆՆ օրենքի 17 հոդվածը ամբողջությամբ համապատասխանում է ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>ՆՆ տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների արդյունքների ամփոփման հետ կապված դատական վեճերով իրավակիրառական պրակտիկան պետք է համապատասխանի «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների մասին» ՆՆ օրենքի 17 հոդվածում ամրագրված՝ գերագույն դատարանի՝ կոլեգիալ կարգով կայացրած որոշումների վերջնական լինելու մասին դրույթին:</p>	19 մայիսի 1997 թվականի ՍԴՈ - 56
56.	«Տեղական հանրաքվեի մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 06.02.2002թ.)	5-րդ հոդվածի 2-րդ կետ	1. «Տեղական հանրաքվեի մասին» ՆՆ օրենքի 5 հոդվածի 2-րդ կետի դրույթները համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:	18 դեկտեմբերի 2007 թվականի ՍԴՈ - 721
57.	«Փախստականների մասին» ՆՆ օրենք (ընդունվել է 03.03.1999թ.)	18-րդ հոդվածի 8-րդ մաս	<p>2. «Փախստականների մասին» ՆՆ օրենքի 18 հոդվածի 8-րդ մասի դրույթները, այնքանով որքանով վերաբերվում են փախստականների իրավունքի սահմանափակմանը՝ մասնակցելու պետության կառավարմանը (ՆՆ Նախագահի, ՆՆ Ազգային ժողովի ընտրություններին, համապետական հանրաքվեներին), համապատասխանում են ՆՆ Սահմանադրությանը:</p> <p>3. Նայաստանում օրինական կարգով մշտական բնակություն հաստատած փախստականների՝ տեղական ինքնա-</p>	16 հոկտեմբերի 1999 թվականի ՍԴՈ - 179

			կառավարման մարմինների ընտրությանը մասնակցելու իրավունքը բացառող՝ ... «Փախստականների մասին» ՆՏ օրենքի 18 հոդվածի 8-րդ մասի դրույթները չեն համապատասխանում ՆՏ Սահմանադրության 2, 4, 8, 27, 105 հոդվածների պահանջներին:	
		25-րդ հոդված	1. ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 1999 թվականի մարտի 3-ին ընդունված՝ «Փախստականների մասին» ՆՏ օրենքի 25 հոդվածը՝ ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից 2004 թվականի մարտի 3-ին ընդունված ՆՕ-49-Ն օրենքի խմբագրությամբ, մինչև 2008 թվականի նոյեմբերի 27-ին ՆՏ Ազգային ժողովի կողմից ընդունված՝ «Փախստականների եւ ապաստանի մասին» ՆՕ-211-Ն ՆՏ օրենքի 65 հոդվածի երկրորդ մասի ուժով 2009 թվականի հունվարի 24-ից ուժը կորցնելը, համապատասխանել է ՆՏ Սահմանադրությանը:	20 հոկտեմբերի 2009 թվականի ՄԴՈ - 834
58.	«Փաստաբանության մասին» ՆՏ օրենք (ընդունվել է 14.12.2004թ.)	29.1-րդ հոդված	4. «Փաստաբանության մասին» ՆՏ օրենքի 29.1. հոդվածը ճանաչել ՆՏ Սահմանադրության 14.1., 18 եւ 19 հոդվածների պահանջներին հակասող եւ անվավեր : 7. Նկարի ունենալով, որ սահմանադրական դատարանի որոշման ընդունման պահից սույն գործով վեճի առարկա իրավանդության վերացումը կարող է առաջացնել իրավական բաց՝ խաթարելով այդ նորմերի վերացմամբ հաստատվելիք իրավական անվտանգությունը, ՆՏ Սահմանադրության 102 հոդվածի 3-րդ մասի եւ «Սահմանադրական դատարանի մասին» ՆՏ օրենքի 68 հոդվածի 15-17-րդ մասերի դրույթների համաձայն սույն որոշման եզրափակիչ մասի 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կետերով ՆՏ Սահմանադրությանը հակասող եւ անվավեր ճանաչված իրավանդության ուժը	8 հոկտեմբերի 2008 թվականի ՄԴՈ - 765

			կորցնելու վերջնական ժամկետ սահմանել 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը՝ ՆՆ Ազգային ժողովին հնարավորություն տալով օրենսդրական կարգավորումները համալիր ձևով համապատասխանեցնելու սույն որոշման պահանջներին:	
--	--	--	--	--
